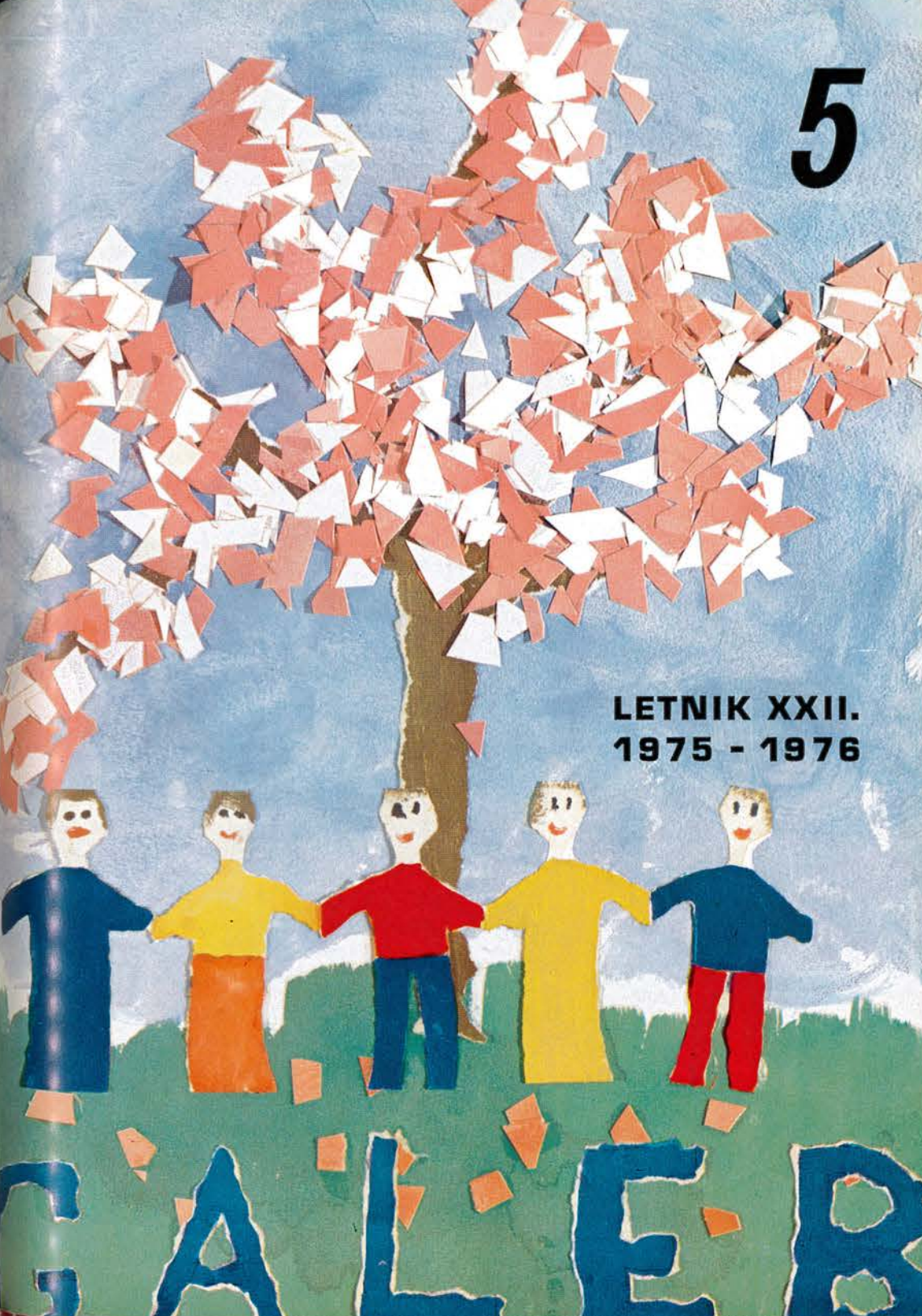

5

LETNIK XXII.
1975 - 1976

GALLERY

VSEBINA

Vlado Firm: Matiček in striček na Mount Everestu	113	Šport: Ivan Furlanič - Mario Šušteršič: Prvi koraki na smučeh	136
Neža Maurer: Pust	118	Zapojmo veselo: Pavel Golia: Srce igračk - Pes in mačka	137
Valentin Polanšek: Naše tri živalce	118	Solarji pišejo:	138
Angelo Cerkvenc: Hodža je premodril razbojnika	119	Stana Vinšek: Noj	141
Daniilo Gorinšek: Pozimi	120	Črtomir Sinkovec: Žaga motorka	143
Vojan Tihomir Arhar: Mikižaba	121	Urednikova pošta	144
Valentin Polanšek: Bahavi smučarji	123	Za bistre glave	3. stran platnice
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Aleš in žoga	124	Ilustracije za 5. številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec-Božič (str. 120, 141); Robert Hlavaty (str. 118); Leon Koporc (str. 118, 123); Božo Kos (str. 131); Jasna Merku (str. 127); Klavdij Palčič (str. 143); Š.P. (str. 113-117); Jelka Reichman (str. 122, 125-124, 125).	
Dva rebusa	125	Priloga: Kontovelski stolp Mokolan - Kako je nastal Kras - besedilo: Evgen Dobrila, risbe: Franci Nemeč.	
Tina Lazar - Nagode: Snežinke	125		
L. A.: Petindvajsetletnica koroške mladinske revije »Mladi rod«	126		
Črtomir Sinkovec: Prijatelj	127		
Zanimivosti	128		
Fran Roš: Skopušnikov vodnjak	129		
Slike iz narave: Vojan Tihomir Arhar: Cesarski pingvin ali imperator	133		
Filatelija: Helena Magajna: Mednarodni filatelistični sejem »Italija '76«	135		

Mesečnik (8 številok)

Izdaja:

Založništvo
tržaškega
tiska, Trst

Glavni urednik:
Lojze Abram

Odgovorni urednik:
Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:
Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - tel. 41 55 34

Tiska:
Graphart, Trst, tel. 77 21 51

Naslovna stran:

Učenci 5. razreda osnovne šole
»Pinko Tomažič« v Trebčah

Posamezna številka:
250 lir

Letna naročnina:
2000 lir

Galeb je registriran na sodišču v
Trstu pod številko 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v zvezo pe-
riodičnega tiska USPI (Unio-
ne Stampa Periodica Italiana)

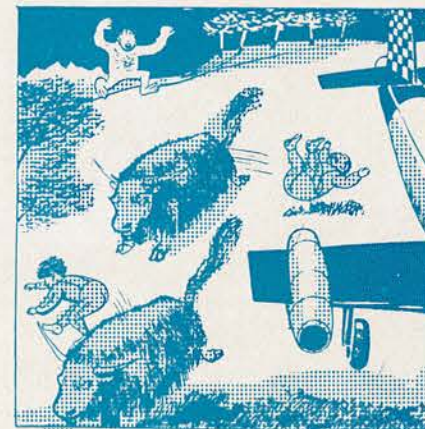

Vlado Firm

Ilustr.: Š. P.

MATIČEK IN STRIČEK NA MOUNT EVERESTU

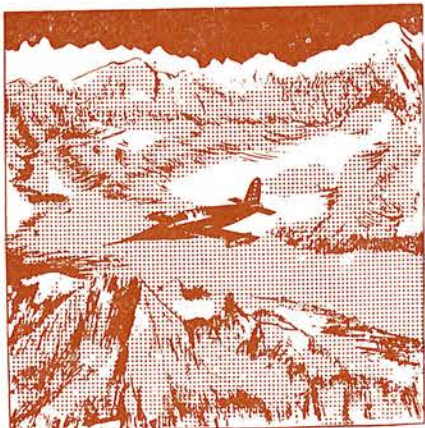
51. S težavo sta veliki živali usmerila proti letalu. Na vso moč sta ju priganjala. Jaka sta dirjala, toda v bližini ju jezdeca nikakor nista mogla ustaviti. Morala sta spretno skočiti z bežeče živali. Skotalila sta se po tleh. A že sta bila zopet na nogah. Do letala je bilo le še nekaj skokov. Za njima je rjovela velika opica. Lasje so se jima jezili in tekla sta, kar sta mogla. Stric je stokal: »Joj, taka dirka! Tega ne morem vzdržati!«

52. Hop! Že sta bila v letalu. Stric je hitro pregledal pilotsko kabino in ugotovil, da je bilo v njej vse v redu. Že je pogнал motor. Letalo se je streslo, zdrselo po mehki travi in se dvignilo v zrak. Opica je razočarana strmela v svetlo ptico.

Matiček se je sklonil skoz okno in orjaški živali pomahal z roko. Stric je še nekajkrat zaokrožil nad mestom in nato zadovoljen rekel: »Pa so le dobri ljudje ti Tibetanci. Kako lepo so nama pripravili letalo za start.« Prebivalci Lase so radovedno strmeli v zrak.

53. Planota z mestom je ostala za njima. Preletela sta pogorje, se dvigala vedno višje in višje in zagledala v daljavi bele vrhove Himalajskega pogorja. Pričelo ju je zebsti. Misel, da bo kmalu pristal ob vznožju Strehe sveta, je strica povsem prevzela. Matiček je moral nenehno opazovati velika ne skozi daljnogled in pripovedovati stricu, kaj vidi. Nad grebeni so se podili gosti, sivo beli oglaki. Stric je poslal v Ljubljano radiogram, da je prav pred podvigom na najvišji vrh sveta. Matiček je cepetal od veselja.

54. Letalo se je spustilo niže. Ko je stric zagledal pod seboj majhno dolinico, se je odločil, da bosta tu pristala in nato peš nadaljevala pot. Tu bosta taborila in pričela svoj veliki vzpon. »Tibetanci naj nasprotujejo ekspediciji, kolikor hočejo. Zdaj sva tukaj in preden bi naju mogli doseči, bova že na vrhu. Zadovoljen sam s seboj je godel kot sit medved in se smehljaj. Pod kolesi letala je zaškripal sneg. Letalo je drselo, nato se je v trenutku postavilo na kljun in že sta oba potnika v velikem loku zletela iz odprte kabine v sneg.

55. »Smola, kakšna smola!« je stokal stric. »Še tega je bilo treba!« Počasi se je vendarle skobacal pokonci in si gladil obtolčeni nos. »Matiček, primi za delo,« je ukazal stric. »Postaviti morava letalo v pravilno lego, nato se bova oblekla, pripravila nahrbtnike in vse ostalo. Jutri bova pričela plezalno turo čez stene proti vrhu. — Se bojiš, boš vzdržal dolgo in naporno plezanje?« Matiček se je zasmejal in rekel: »Stric, prav nič se ne bojim. Če boste zmogli pot vi s težkim nahrbtnikom in se še težjim trebuhom, potem jo bom tudi jaz.«

56. Končno sta si postavila šotor in se preoblekla v tople obleke. Na prostem sta si skuhalo toplo večerjo. Stric je pripovedoval: »Veš, Matiček, prva odprava je odšla na to pot že leta 1921. En član odprave je med potjo umrl od naporov. Takrat so prvič uporabljali kisikove maske. Dve leti pozneje so vrh zopet naskočili Angleži. Niso uspeli. Leta 1933 so z letalom preleteli Mount Everest in napravili prve fotografske posnetke. Sledilo je še nekaj podvigov na Čomolungmo, kot ji pravijo Tibetanci in kar pomeni Streha sveta. Prvič so zmagali šele leta 1933. Raziskovalci so med drugim govorili o čudnih sledovih neznanega bitja. Kakšna pošast neki živi na tem orjaku?«

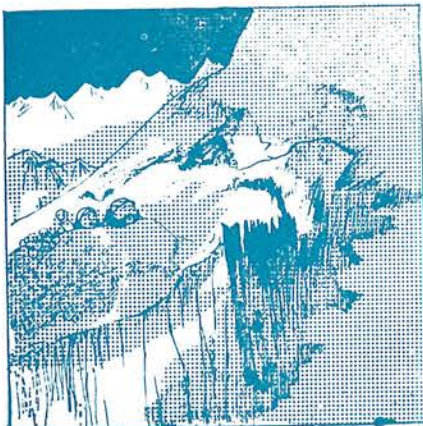

57. Odšla sta k počitku. Stric se je dolgo obračal in premetaval na ležišču, dokler ni končno začel smrčati. Matiček pa je razmišljal o čudnih stopnicah, ki jih je omenil stric. Končno se je lotil spanec tudi njega in ga zazibal v sanje. Prav tedaj so izpod oblečenega neba priplesale snežinke. Bilo jih je vedno več, vrtinčile so se okoli napetega šotora in ob njem drsele na tla. Slišati je bilo glasno stričevo smrčanje. Matiček pa je sanjal in v teh sanjah doživljal čudne stvari.

58. Sanjalo se mu je, da s stricem plezata po strmi steni proti vrhu. Med potjo sta naletela na ogromne stopinje, podobne opičjim. Osupnila sta. »Mogle bi biti tudi človeške,« je ugotavljal stric. Matiček se je pričel bati. »Neko bitje živi na pogorju, saj sem vendar bral o tem. Znanstveniki tudijo, da gre za ogromne opice, ki so sicer že izumrle, le na Strehi sveta se je ohranilo nekaj teh živali. Domačini pravijo, da so čudna bitja duh Čomolungme,« je glasno razmišljal stric. Matičku pa so se lasje ježili od strahu. Kmalu nato sta našla tudi sledove neke ponesrečene odprave.

59. Utrujena sta počivala na ledenem previsu. Kar sta zaslišala strašno tuljenje. Odjeknil je rezek smeh. Matiček in stric sta se vsa preplašena ozirala naokoli. Zdelo se jima je, da se zaradi silnega smeha nevidnega bitja majejo gorske stene. Krohotanje se je vračala v stoterih odmevih. Hitro sta si postavila snežno zaklonišče. Matiček si je pripravil kupček snežnih kep, da bi z njimi napadel sovražnika. Zakopala sta se globoko v sneg, da so le njune glave gledale iz tega svojevrstnega zaklonišča. Na vsak način se nista hotela predati kar tako.

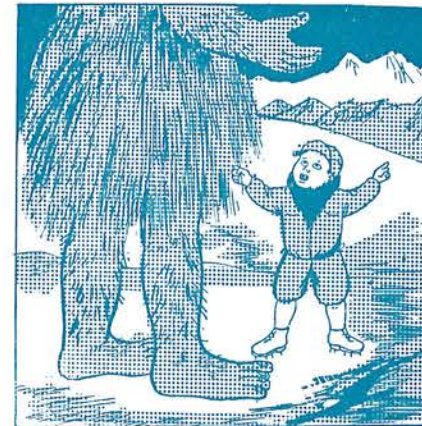
60. Stric je v skalah pod njunim zakloniščem zagledal ogromno, človeku podobno bitje. Imelo je velikanske roke in noge, oblečeno je bilo v bel kožuh. Naglo je plezalo in se jima bližalo.

Dolgi lasje so mu vihrali okoli glave. Silne pesti so drobile kose ledu, s svojo mogočno sapo pa je ledeniški človek dvigal oblake snega. Njegov krohot je rezal do kosti. Za njim se je vlekla ogromna stopalasta sled, torej stopinje kakršne sta že prej opazila potnika. »Brr, kaj naj storiva?« je šepetaje vprašal stric.

61 V trenutku je snežni možak odpihal zaklonišče. Sneg je letel po zraku kot perje. Nenadoma je stal pred Matičkom in njegovim stričkom ledeniški človek. Stric se je sesedel od strahu. Matiček pa je zbral ves svoj pogum in pristopil k čudnemu bitju, da bi ga ogovoril. Tedaj je velikan zagrmel: »Hooj, zemljana! Kaj počenjata v mojem sneženem kraljestvu? Ali hočeta, da bi vaju odpihal? Poglejta temne in od večnega ledu blesteče prepade. Poglejta vrhove mogočnega pogorja. Zapomnita si: vse to je moje, moj svet!«

62. Matiček je bil pederzen fant. Prijel je velikana za dolgo belo brado, na vso moč vlekel zanj in vpil: »Hej, snežni stric, poslušajte vendar! Iz Slovenije sva prišla, iz Ljubljane. Rada bi splezala na Mount Everest. To je znanstveno potovanje. Dovolite nama, da se povzpneva na vrh. V zahvalo za to vas bova ovekovečila v knjigi, ki jo bova napisala o potovanju. V njej boste na posebno častnem mestu. Saj nama dovolite, ali ne?« Matiček je nestrpno čakal, kako se bo odločil hudogledi velikan, gospodar zasneženih himalajskih vrhov. Kdo ve, ali jima bo dovolil plezanje ali pa ju bo pahnil v prepad? Stric Miha je momljal: »Tega v načrtih za potovanje nisem predvidel.«

63. »Oho!« je zavpil velikan, nato pa dejal nekoliko tiše: »Ker sta me prosila, naj bo. Dovoljujem vama, da se povzpnete na najvišji vrh sveta.« Sklonil se je, prijel Matička za roke in ga dvignil kot majhno igračko. Matiček se je bal velikanove sape, ki bi ga lahko odpihnili. »No, malo bitje, si zadovoljno zdaj?« je vprašal velikan. Nato je pristavil: »Nisem tako strašno, kot je videti na prvi pogled. Vidim, da nista hudobna človeka, zato sem vama pripravljen pomagati. Le pridite bliže, stric Miha!« Stric je neznanško občudoval Matičkov pogum in premetenost, ki je vse zaobrnila na dobro.

64. Ko si je velikan ogledal debelušaste ga strica od blizu, je rekel: »Pomiril bom vetrove in ukazal burji, naj se zavleče v svoj brlog.« Že je dvignil mogočno roko in napel lica. Nastal je silen piš. Dolgolasa in razmršena snežna burja je švignila mimo in se skrila v svojo ledeno votlino. Za njo so se vetrovi pretepajoč se med seboj, hitro spuščali v globoke prepade. Stric je strmel. Velikan se je dobrodušno smehljaj. »Ustavil sem snežne plazove,« je rekel. »Brezskrbno bomo nadaljevali pot proti vrhu. Ga vidita?«

(Dalje)

Pust pač najlepši
od lepih je dni,
vsak je zdaj to,
kar si želi:

Je deklica vila
in deček gospod —
vzameta torbo,
pa gresta na pot.

Pleše in poje
ona kot zna —
on pa pobira
krofe za oba.

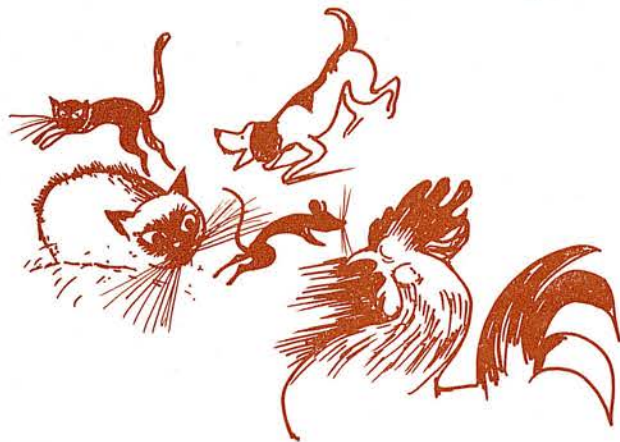
Srečujeta mačke,
medvede, zveri —
med njimi jo zajec
brezskrbno drobi.

Pust res najlepši
od lepih je dni —
ker se nikogar
nihče ne boji.

P U S T

NAŠE TRI ŽIVALCE

Naš mače, naš mače
ne more drugače,
kar skače in skače
pa miške lovi.

Naš kužek zalaja,
tako se navdaja,
da muckam nagaja
in jih napodi.

Petelinček zapoje,
mogočno, po svoje
in modro on dvoje
zapira oči. Kikeriki!

Hodža je premodril razbojnika

(PO BOSENSKI LJUDSKI PRIPOVEDKI)

Nekega ramazana¹ je v neki vasi hodža² molil naprej. Po končanem ramazanu so ga vaščani pošteno nagradili. Tako se je hodža vračal domov s polno mošnjo denarja. Medpotoma je srečal razbojnika, ki je jahal na konju. Ta mu je rekel:

»Eh, spoštovani gospod, vem, da si nabral polno mošnjo denarja! Daj razpoloviva, zate je vsa vsota prevelika!«

Hodža je prosil razbojnika, naj gre svojo pot, obljubljal mu je, da bo molil zanj in za njegovo zveličanje. Vse zaman! Hodža je medtem, ko se je razbojnik kobacal s konja, naglo pograbil kamen in ga zavil v robček ter rekel:

»Vidim, da ti ni za zveličanje, da je vse zaman! Naj ti zatorej bo! Tukaj imaš denar. Vedeti pa moraš, da ti tega denarja ne morem izročiti

1) Ramazan — deveti mesec arabskega leta, mesec, v katerem se muslimani postijo in molijo. Molitvene obrede vodi hodža.

2) Hodža — muslimanski duhovnik.

iz roke v roko, marveč ti ga lahko zaženem tja dol na livado. Nato bom odšel, tedaj pa pojdi ti tja in ga poberi!»

Razbojnik je privolil. Kakor hitro je hodža zalučal zaviti kamen, kolikor je le mogel daleč, je razbojnik, pohlepen po denarju, zdrvel na livado, ne da bi se bil ozrl na hodžo. Hodža se je nasmehnil, se naglo zavihtel v sedlo razbojnikovega konja in skokoma odjezdil... Le še: »Alah emanet i halali!«³ je utegnil zavpiti.

3) Alah emanet i halali — Zbogom, oprostí mi!

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

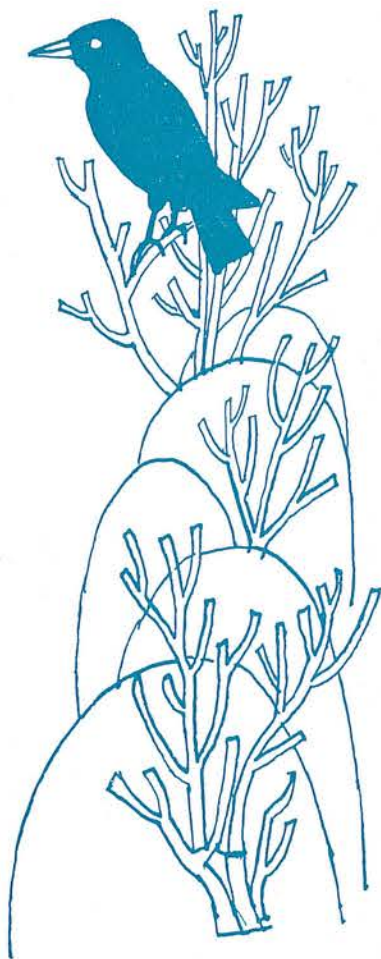
POZIMI

Mir mrtvaški v logih, gajih,
vrane iznad njih vreščijo —
kaj bi tisto: kmalu slavčki
zvonko spet zagostolijo...

Pusta polja, prazne njive
pod odejo belo spijo —
kaj bi tisto: kmalu iz spanja
se zbudé, ozelenijo...

Grm oskuben, gole veje
kakor da vsak čas strohnijo —
kaj bi tisto: kmalu v cvetju
spet opojno zadehtijo...

Pa če tudi snežne burje
vse okrog zaledenijo —
kaj bi tisto: vedno zimam
zlate vesne le sledijo!

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jelka Reichman

MIKIŽABA

Največje veselje otrok je praznovanje Pusta. Našemijo se v ljudi, ki bi jim bili radi podobni. Dečki so najraje kavboji, deklice princeske.

Še odrasli so na ta dan ob svojo resnost. Vriskajo, plešejo in govore tako smešno, da bi človek skoraj počil od smeha.

Tudi Sanjač je na pustni torek ves iz sebe. Kar naprej teka iz sobe v sobo, vlačí na kup raznobarnve krpe in ima toliko opraviti, da pozabi celo na zlatorumene krofe.

Oče in mati se kar spogledujeta, toda Sanjač ju niti ne opazi. Kar ob sedlo ga je, kako naj se našemi za tako velik praznik.

Naenkrat se nečesa spomni! Mar ni v neki debeli očetovi knjigi videl podobo centavrov, ki so pol konji pol ljudje? Hej, če se njemu posreči kaj takega!

Sanjač ve, da je našel pravo rešitev. Od silnega navdušenja prevrne stol, steče v kamro in se dvakrat zaklene. Dolgo ga ni na spregled. Ko se spet pokaže, ni podoben nobenemu živemu bitju. Od peta do vratu je žaba, glavo pa ima mišjo. Tudi rep ima kot miš.

Da, prav takšen, kakršen je sedaj, pojde pozno popoldne na otroško pustno rajanje, ki bo v veliki šolski telovadnici. Ko mu še mama z rdečo nitko na hitrico vtke na desno prsno stran daleč viden napis MIKIŽABA, ne strpi več. Kot bi ga iz puške izstrelili, zdrvi skozi vrata in se čez

dobrih pet minut že pomeša med rajajoče otroške pustne maškare.

V kotu dvorane igra pionirska godba. Deklice iz višjih razredov delijo slaščice in točijo osvežujoče sadne sokove. Danes je telovadnica dosti bolj prikupna kot sicer, ko je treba hitro splezati prav do vrha lesenega droga, kar se ni Sanjaču doslej še nikoli posrečilo.

Sprva Sanjača nihče ne opazi. Toda že čez nekaj minut nekdo vzklikne: »Glejte ga! Pol miš pot ptič!« Neka deklica pa se začudi: »Jej! Mikižaba!« Kmalu postanejo pozorni tudi drugi. Naenkrat se okoli Sanjača zbere gruča radovednežev. Nihče ne ve, kdo je Mikižaba, in tudi Sanjač niti najmanj ne slutí, kdo se skriva za maskaro ciganke, medveda, coprnice, zajca, pingvina, kmetice, Indijanca, opice, policaja — no, kdo bi mogel vse naštetí?!

Tedaj se približa Sanjaču imeniten kitajski mandarin z rdečim lampijonom v desnici. »Kdo si?« vpraša Sanjača in mu posveti s svetilko naravnost v oči. Toda Sanjač se ne pusti spoznati. Zato samo zakrili z rokami in se oglasi kot žaba v močvirju: »Rega, rega! Kvak, kvak!« Pri tem tako spremeni glas, da ga lastna mati ne bi prepoznala.

»Fant, to je pogruntavščina!« zavpije druga maskara, zali kraljevič, rešitelj Sneguljčice. »Pomislite: miš, ki kvaka!« Vendar ga v splošnem hrupu nihče ne sliši. Mladi godbe-

niki zaigrajo bučno poskočnico, maske potegnejo Sanjača v vrtoglavo rajanje in pisano oblečena množica malih pesalcev postane podobna živopisnemu travniku, polnemu plesočih cvetic.

Proti večeru so vsi že pošteno utrujeni. Ko preneha godba, udari gong. Otroci obstanejo, na nizek oder stopi tovariš ravnatelj in glasno spregovori: »Posluh! Komisija — njen član je tudi vaš predstavnik — bo zdajle izbrala najbolj izvirno maskaro. Nagrajena maska dobi v dar lepo knjigo in veliko lešnikovo čoko-

lado. Prosim, stopajte k mizi drug za drugim, da vas ocenimo! Začenjamo!«

V dvorani završi. Proti odru se pritisne toliko mask, da jih komisija komaj zadržuje. Ocenjevanje traja skoraj pol ure. Vsi so že močno nestrpni. Ko se zvrste vse maskare in člani komisije končajo posvetovanje, stopi ravnatelj ponovno na oder, kjer razglasi z močnim glasom: »Za najbolj izvirno maskaro na tej veseli otroški maskeradi proglašajo ocenjevalna komisija — Mikižabo! Prosim nagrajeno maskaro, naj takoj pri-

de na oder, kjer jo čaka obljubljeni nagrada!«

Sanjaču bušne kri v glavo. Nagrajen bo! Razburjen se prerine k mizi za katero sedi ocenjevalna komisija, in s tresočimi rokami seže po darilu. Od vznemirjenja pozabi kvakati in regljati in kar z naravnim glasom izdavi: »Hvala lepa!«

To zadostuje, da ga prepozna njegova učiteljica. »Saj to je moj Sa-

njač!« krikne vsa presenečena. »Samo on si lahko izmisli kaj takega. Bravo, Sanjač!«

To Sanjača popolnoma zmede. Sploh ne ve, kam naj pogleda. Vse naokrog ploskajo in mu segajo v roke, orkester pa udari tak tuš, da gre skozi ušesa. Vendar Sanjač le ni povsem srečen; lepo vas prosim, je to sploh kakšna maskara, če skoraj ves svet ve, kdo se skriva pod njo?

Valentin Polanšek

Ilustr.: Leon Koporc

Bahavi smučarji

Tončkove smuči so zlepljene iz več plasti kakor napolitanke, zato jih na breg raje jemlje kot sanke.

Pepkove so krive kakor valovite konjske grive, krive na obeh straneh, zato najlaže ovinkuje s hrptom po tleh.

Tudi Jakčeve niso igrače, da z njimi lahko skače, ker so iz barvite kovine. Pa šviga kot vrana skozi zrak in premaga vse strmine.

Kotiček za najmlajše

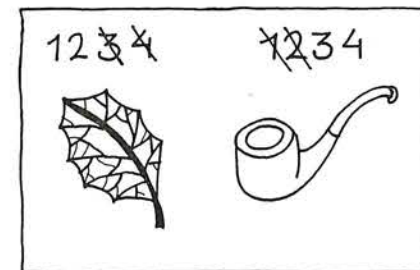
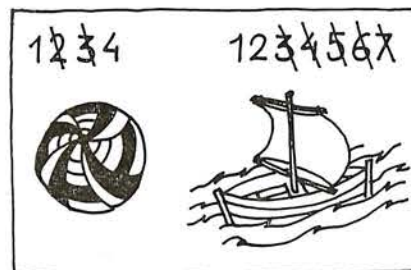
Vera Poljšak
Ilustr.: Magda Tavčar

JE DOBIL V DAR
TAKOJ JO JE ZAČEL
MAMA SE JE BALA,
DA BI RAZBIL

ALI , ZATO GA JE POSLALA
NA
NA SE JE IGRAL.
NJEGOV PA JE ULOVIL
IN JO JE ODNESEL V

DVA REBUSA

REŠITEV NA STRANI 144

Tina Lazar - Nagode
Ilustr.: Jelka Reichman

Snežinke

Snežinke, snežinke!
Kako so lepe!
Vse v belo odete
in v zvezdice spete
na zemljo hite.

Prešerni otroci
hitijo vseprek,
snežinke lovijo,
za njimi podijo
po polju se, v breg.

Snežinke — kristali,
ujete v dlani
prekratko živijo,
se v kaplje stopijo
ti biseri vsi.

Naši kraji in ljudje

L. A.

Petindvajsetletnica koroške mladinske revije

»MLADI ROD«

Vsi prav gotovo veste, da imajo vaši koroški vrstniki v osnovnih šolah tudi slovenski pouk. Šole na avstrijskem Koroškem sicer niso tako urejene kot pri nas, ker se morajo koroški šolarji k slovenskemu pouku prijaviti in se slovenščine učijo poleg nemščine. Vsi pa ne veste, da imajo na Koroškem

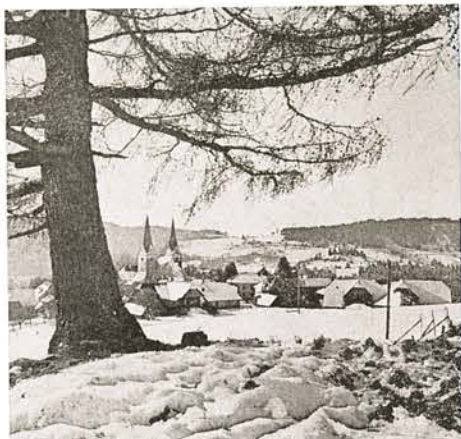
tudi lepo mladinsko revijo »Mladi rod«, ki je zelo podobna Galebu, izhaja pa petkrat v šolskem letu v dvojnih številkah.

»Mladi rod« objavlja prav tako pesmice, zgodbe, pravljice, zanimivosti in ilustracije raznih znanih in manj znanih avtorjev, v pouk in zabavo vsem slovenskim šolarjem na Koroškem.

To svojo poslanstvo opravlja »Mladi rod« že dolgih petindvajset let. Prav letos slavi namreč četrto stoletje obstoja. Prva številka »Mladega roda« je razveselila učence in učitelje januarja 1952. leta in vsi so ta šolski list z navdušenjem sprejeli, ga prav dobro ocenili, skrbno prebirali in ga v vseh nadaljnjih letih uporabljali kot dopolnilo šolskih učbenikov, saj izhaja »Mladi rod« z odobrenjem avstrijskega ministrstva za šolstvo.

Izdajatelji in uredniki so v ta šolski list vložili veliko truda, požrtvovalnosti in ljubezni, saj tako zahtevajo šolske razmere na Koroškem. Njihov trud pa je bil bogato plačan, ker je »Mladi rod« v četrtoletnem, ne vedno lahkim izhajanjem, našel veliko navdušenih mladih prijateljev in bralcev.

Veselimo se petindvajsetega jubileja mladinskega lista »Mladi rod«, zato izrekamo urednikom in izdajateljem iskrene želje, da bi imeli še mnogo uspehov pri tem vzgojnem delu, ki ima izredno velik pomen pri širjenju prave zavesti in slovenske besede med mladimi koroškimi Slovenci.

Zadnja številka mladinskega lista »Mladi rod«. Na ovitku je pogled na Djekše, najsevernejša slovenska vas na Koroškem.

PRIJATELJ

Adam je v pozni noči zaslišal, da nekdo trka na njegova vrata. Vstal je in vprašal, kdo je.

Oglasil se je sosed Aleš.

»Moj prijatelj,« si je mislil Adam. »Kaj neki ga je v tej pozni nočni uri prignalo k meni?« Prižgal je luč, odklenil vrata in povabil prijatelja v hišo.

»Povej, Aleš, s čim naj ti postrežem. Če ti je potrebna moja pomoč v kakšni važni zadevi, ti rad pomagam z nasveti in znanjem, če si v denarni stiski, ti je na voljo ves moj denar.«

»Hvala ti za prvo in drugo, ničesar ne potrebujem,« je z veseljem na obrazu dejal Aleš. »Srečen sem, da te vidim živega in zdravega. Prebudile so me bile namreč grozne sanje, sanje, v katerih je bilo tvoje življenje v veliki nevarnosti. In nisem se mogel pomiriti. Vstal sem in te obiskal, da se prepričam o resnici na lastne oči.«

Zanimivosti

AVTO V MASKI — Res je, da smo v pustnem času in vsakdo bo mislil, da je lastnik tega avtomobila naredil grozljivo masko za pustni sprevod. Pa ni tako. Mislil je, da bo s to masko »prestrašil« drugo avtomobiliste in imel prosto pot na prenatrpanih cestah. Bridko pa se je uštel, ker so ga cestni policaji naglo izločili iz prometa.

KAMNITI VELIKAN — Planina Bitoraj na Hrvaškem je znana po velikanskih razmetanih skalah, ki sta jih veter in voda v več

tisoč letih izoblikovala. Med temi skalami lahko najdete tudi tega nemega skalnatega velikana, ki ga prikazuje slika.

VELIKA ZBIRKA — Jean Leson iz Pariza se ponaša z velikansko zbirko sličic iz čokolad. Že osem let jih zbira in jih sedaj ima že okrog 50 tisoč. Lepo število, kaj? Pa nikar ne mislite, da je Jean v osmih letih pojedel 50 tisoč čokolad. To bi bilo res prehud. Jean ima veliko prijateljev, ki radi jedo čokolado, in vsak zbira sličice še med svojimi prijatelji in jih nato daje Jeanu.

KAKO JE NASTAL KRAS - V tem morju je poleg rib, školjk, polžev in koral živelo tudi mnogo drobnih živalic odetih v apnenčaste lupine. Ostanki teh morskih živalic so se v milijonih let sesedali na morskno dno in izoblikovali apnenčeve usedline v obliki skladov. Podmorski Kras je začel nastajati v geološki dobi Krede pred približno 80 milijoni let.

KAKO JE NASTAL KRAS - Pred 50 milijoni let smo v geološki dobi, ki ji pravimo Terciar. Tedaj se je začelo morskno dno postopoma dvigati. Obala se je izoblikovala v okolici Bazovice in Opčin. Ob obali so bile lagune in plitva močvirja, kjer sta se mešali sladka in slana voda. V kameninah v okolici Bazovice najdemo odtise sladkovodnih školjk. Iz teh so nastali temni apnenci.

KAKO JE NASTAL KRAS - Kasneje je kraško podmorsko dno prekrilo blato, ki so ga nanosile reke. Obenem so morski valovi drobili skalovje v pesek. Iz strjenega peska je na morskem dnu nastal peščenjak, iz strjenega peska pa lapor. Takim usedlinam pravimo danes fliš. Ves podvodni Kras je tedaj prekrival fliš.

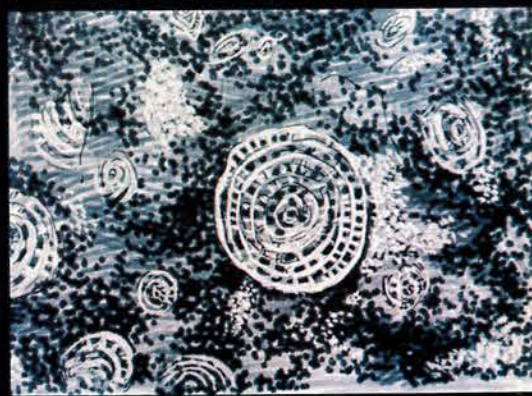
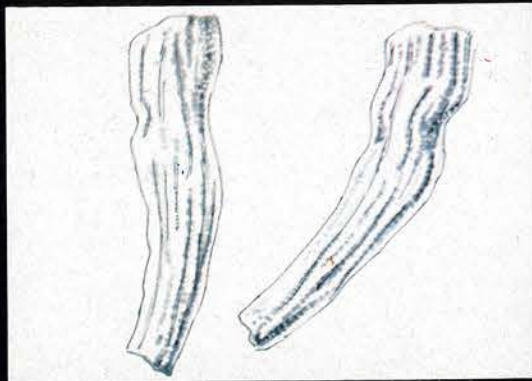
KAKO JE NASTAL KRAS - Dež, led sonce in veter so v milijonih let marsikje izprali flišni pokrov in ponekod tudi vrhnje plasti apnenca. Zato na kraški planoti danes ne najdemo več fliša. Fliš se je ohranil le v nižinskem delu od Barkovelj do Grete, Piščancev, Lonjerja in Brega.

KAKO JE NASTAL KRAS - Če hodiš po Krasu in pazljivo opazuješ kamenje, boš naletel na kamne, v katerih so vidni odtisi školjk. Kako so sploh mogle školjke priti na Kras, ko pa je vsem znano, da živijo v morju? Najprej moramo vedeti, da je bilo pred 100 milijoni let morje tam, kjer je danes Kras. To morje je segalo do vznožja Julijskih Alp.

KAKO JE NASTAL KRAS - Pri Repentabru najdemo v kameninah mnogo ostrig, ki so živele pred 70 milijoni let. Pri Repniču najdemo ostanke koral. V okolici Nabrežine naletimo na školjke "rudiste", ki so podolgovate oblike. Domačini pravijo tem okamenelim školjkam "rogovi". Rudisti so živeli v plitvem morju pred 60 milijoni let.

KAKO JE NASTAL KRAS - Čez nekaj milijonov let se je kraški svet ponovno pogreznil v morje. Tedaj so se na novo morskno dno začele sesedati druge vrste morskih živalic. V teh skladih najdemo mikroskopsko drobne apnenčaste lupine živalic, ki so živele v kolonijah v velikosti petlirskega kovanca. Tem okamenelim kolonijam pravimo "numuliti". Numulite najdemo zlasti severno od Boljunca, južno od Bazovice, Konkanela in vse tja do Brojnice.

KAKO JE NASTAL KRAS - Pred približno 40 milijoni let so v zemeljski skorji nastali premiki. Alpe so se začele dvigati. Z dviganjem Alp se je iz morja dvigal tudi Kras. Tedaj se je Kras dokončno izoblikoval v kopno.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - Stolp Mokolan so postavili Tržačani na svoji zahodni meji. Izbrali so izredno razgledno točko. S stolpa so imele straže odličen razgled na Jadransko morje, na kraško planoto in tudi na sam Trst.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - V srednjem veku je imel Trst le nekaj tisoč prebivalcev. Mesto je bilo samostojno. Za obrambo mesta so Tržačani zgradili tri utrdbe: Socerbski grad nad Dolino, Mohov grad pri Borštu in stolp Mokolan pri Kontovelu.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - Leta 1382 je prišel Trst pod oblast Habsburžanov. Kljub temu so Tržačani ohranili samoupravo. Zato so še vedno vzdrževali in obnavljali svoje obrambne trdnjave. Stolp Mokolan je imel predvsem nalogo, da brani dostop do Trsta tistim sovražnikom, ki bi prišli s furlanske ali goriške strani.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - Na božični dan leta 1368 so Benečani napadli Trst. Beneške bojne ladje so oblegale Trst z morja, na kopnem pa so Benečani napadli vse tri tržaške utrdbe. Najbolj srdito so se Tržačani branili na stolpu Mokolan. Po hudih bojih so Benečani Tržačane premagali.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - Tržačani so se naveličali tega večnega stražarjenja. Zato je tržaški mestni svet leta 1413 sklenil odkupiti od zasebnikov vso zemljo v okolici stolpa Mokolan in jo dodelil Slovincem, da bi se tam naselili in delali v korist Trsta. Zemljišče so razdelili na petnajst delov in zgradili naselje Kontovel.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - V stolpu je noč in dan stražila posadka sedmih Tržačanov z glavarjem na čelu. Vsi meščani so bili dolžni opravljati brezplačno stražo na Mokolanu. Revnejši meščani so stražili po štiri dni, premožnejši pa celo do petnajst dni zaporedoma.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - V 15. stoletju je stolp Mokolan še dvakrat padel v tuje roke: prvič leta 1461, ko so Benečani ponovno napadli Tržačane in jih premagali; drugič pa osem let kasneje, ko so v naše kraje pridrveli Turki. Ti so stolp Mokolan in vas Kontovel zažgali.

KONTOVELSKI STOLP MOKOLAN - Vsak Kontovelec je letno plačeval za svoje zemljišče po 80 soldov najemnine tržaški občini. Prav iz ohranjenih seznamov takratnih najemnikov so nam danes znana imena prvih prebivalcev Kontovela: Mišel de Luchina, Gregor sin Jurija, Maver z Repniča, Bartole pokojnega Brida, Jurij z Ribnice, Jelar iz Sela pri Brestovici, Marin sin Lada, Jurij iz Grljana, Matija Pralec, Ambrož s Križa, Jakob sin Križmana Kremenca, Miklav Skokulič, Štefan nečak Zenona in Jurij Umklar.

SKOPUŠNIKOV VODNJAK

Bila je huda suša. Daleč nakorog že pol leta ni padla kapljica dežja. Neusmiljeno sonce je požgalo polja in travnike. Zelenje gozdov je venelo. Zemlja je pokala od vročine. Studenti in potoki so se posušili. V vodnjakih je usahnila voda. V strugi reke so ostale le še umazane mlake. Ribe in druge živali so poginile od žeje. Mnogi ljudje, ki so pili okuženo vodo, so zboleli in umrli.

Živel je kmet Skopušnik, močan človek z dolgimi brki in ostrimi očmi. Bil je premožen gruntar. Pred leti si je dal izkopati globok, obzidan vodnjak pred hišo. Pokrit je bil s streho, ki ga je varovala pred deževnico. V njem nikoli ni moglo zmanjkati vode. Vanj je spuščal vedro, privezano na dolgo, debelo vrv. Ta se je zgoraj ovijala vitla, kadar ni bila v rabi. Vitel pa je moral vrteti človek, da se je vedro poglobilo do vode, napolnilo in spet vrnilo v višino. Voda v njem je bila vedno sveža in okusna.

Zdaj, v času suše so prihajali drugi kmetje k Skopušniku. Prosili so ga, naj jim dovoli zajeti vodo iz tega vodnjaka, ker so jim domači vodnjaki ostali brez nje. On pa je tem revežem lagal, da se je njegov vodnjak tudi že skoraj posušil in je v njem le še blato. Kadar pa ga je za vodo prišel prosit imovitejši kmet, ga ni zavrnil. Dovolil mu je vzeti si vodo, a je za vsaki dve polni vedri zahteval zlat cekin. Tako si je večal bogastvo

in je večkrat zadovoljen prešteval pridobljeni denar. Tako si je manjšal in lajšal škodo, ki mu jo je delala suša na polju.

Uro hoda od gruntarja Skopušnika je tekla široka, deroča reka. Na njenem dnu je domoval povodni mož, ki so mu rekli tudi povodnjak. Svoj dom je imel v zgradbi, podobni majhnemu gradu. Le malokateremu človeku se je prikazal. Ljudje so otroke strašili, da pride ponje, če ne bodo ubogali. Sploh pa naj ne hodijo k bregu reke. Iz nje bi utegnil skočiti povodnjak in katerega potegniti k sebi med valove. V resnici pa povodni mož ni bil hudoben. Samo na pogled je bil dokaj nenavaden. Bil je nizke rasti in suhljat, oči so mu bile vedno sive, razmršeni lasje in brada so mu padali do kolen. Odeval se je v bel plašč, izpod tega pa so se mu videle mavričaste luskine na telesu. S prsta leve roke se mu je lesketal zlat prstan.

Povodnjak je bil zdaj hudo nesrečen. Reka, ki je v njej prebival, je v suši usihala. Voda ni več pokrivala vsega njegovega, doslej skritega gradu. Obdajala ga je stoječa voda, nič več čista, prava mlakuža. Še dobro, da so se ljudje tega kraja izogibali, sicer bi jim grad postal viden. Zadrega povodnega moža pa se je še večala. Zmanjkovalo je vode za prijetno bivanje v njej, a tudi za pitje. Vse bolj ga je mučila žeja. Že več dni se ni mogel umiti. Luskine

na telesu, zdaj poškrapljene z blatom, se niso več bleščale.

Končno se je spomnil gruntarja Skopušnika in njegovega neusahljivega vodnjaka z dobro vodo. In moral je storiti to, kar mu sicer ne bi bilo nikoli prišlo na misel: odpravil se je na pot k njemu s praznim sodčkom, obešenim čez hrbet.

Vročina ga je spotoma utrujala, ni pa srečal človeka. Poti ni poznal, vendar ni zgrešil. Vodil ga je neki duh po sveži vodi, ki mu ga je rahli veter prinašal pod nos.

Prav tedaj je iz hiše stopil Skopušnik, da pogleda, ali se na nebu že zbirajo kakšne meglice, ki bi napovedovale dež. Sicer si dežja še ni želel, saj v njegovem vodnjaku še ni zmanjkovalo čiste vode. Še vsaj kakšen teden jo bo mogel prodajati za lepe cekine...

Zagledal je drobnega, kosmatega moža, ki je prihajal. Takoj se je spomnil: ta čudna prikazen mora biti povodni mož! Kako je le mogel zapustiti svojo reko in dom?

»Mislim, da veste, kdo sem,« je mož spregovoril. »Prišel sem vas prosit: dajte mi vode iz vodnjaka, da si napolnim sodček. Brez vode mi ni mogoče živeti! Zanj ti rad plačam cekin.«

»Gotovo ti cekinov ne manjka. Toda samo malo vode mi je še ostalo, jutri pa je morda sploh ne bo več. Za tvoj sodček bosta potrebni dve vedri in zanj moram zahtevati tri cekine, nič manj...«

Čudaški mali mož je takoj privolil in stopila sta k vodnjaku, pokritemu s streho. Skopušnik je zavrtel vitel. Vrv z vedrom se je pričela pomikati v globočino. Dolgo je trajalo, da je vedro doseglo vodo, potem pa se je hitro napolnilo. In gruntar je potegnil za vrv, da dvigne vedro z vodo.

Tedaj pa! Iz teme globine se je zaslisljal pljusk in vrv je izgubila del

svoje teže. Kaj se je zgodilo? Seveda — zrahlijal se je voz, ki je vedro bilo z njim privezано na vrv, in je zdaj samo obležalo na vodi.

»Nesreča!« je zamrmral kmet. »Odrngano vedro moramo dobiti iz vodnjaka. Človeku se bo treba spustiti vanj, ne gre drugače. Jaz sem zato pretežak, ti pa, povodnjaček, si pol lažji od mene. Če hočeš torej dobiti vodo, boš moral po vrvi splezati v globino in vedro privezati nazaj na vrv, saj zdaj je polno. Jaz ga od tod potegnem k sebi in izpraznim v sodček. Nato vrv spustim nazaj k tebi, da vedro še drugič napolniš. Nazadnje še tebe potegnem iz vodnjaka.«

Povodni mož se ni nič branil. Celo razveselil se je, da pride že vendar do dobre sveže vode. Lahko se je bo kar tam napil po mili volji in se osvežil v mokri, čeprav temni globini.

Vse je šlo po sreči. Povodnjak se je ob vitlu oprijel vrvi in po njej kar hitro izginil med vodnjakovimi kamnitimi oboki navzdol. O, kako blagodejna je bila vlaga v hladnem, tistem prostoru, kamor še nikoli ni posijalo sonce! Globoko je vdihaval duh po vodi, ki mu je tako zelo prijal. Kakor da je bil spet v svojem gradu nekoč, pred strašno sušo...

S slastjo je lokal imenitno vodo in se z njo škropil po telesu. Vedro, polno vode, je nato trdno privezal na konec vrvi. Zgoraj je kakor v pravem majhnem okencu mogel razločiti osvetljeno glavo Skopušnikovo. Zaklical mu je: »Potegni!« In kakor da njegov šibki glas sploh ni mogel prodreti tako daleč, je kmet še čakal. Potem je pričel vleči za vrv. Kar dosti časa je trajalo, da ga je vedro doseglo in ga je iztočil v sodček. In še drugič je polno vedro tako pripotovalo k vrhu vodnjaka. Zdaj bi bil gruntar Skopušnik moral vrv vrniti

v vodnjak. Tam je nanj čakal povodnjak, da se v njem povzpne v vrh, do svetlobe. Tedaj pa je zaslisljal kmeta, kako je kričal dol k njemu:

»Ti si mi zdaj skalil vso vodo v vodnjaku in gotovo nekaj dni ne bo užitna. Za to škodo mi plačaš še posebej deset cekinov! Kajti če bi te

zdajle jaz pustil v vodnjaku, se ne bi iz njega nikoli več rešil. V njem bi umrl in segnil. Ali mi hočeš dati, kar zahtevam?«

»Vse ti obljubljam! Saj si sam ne morem pomagati! Cekine dobiš!«

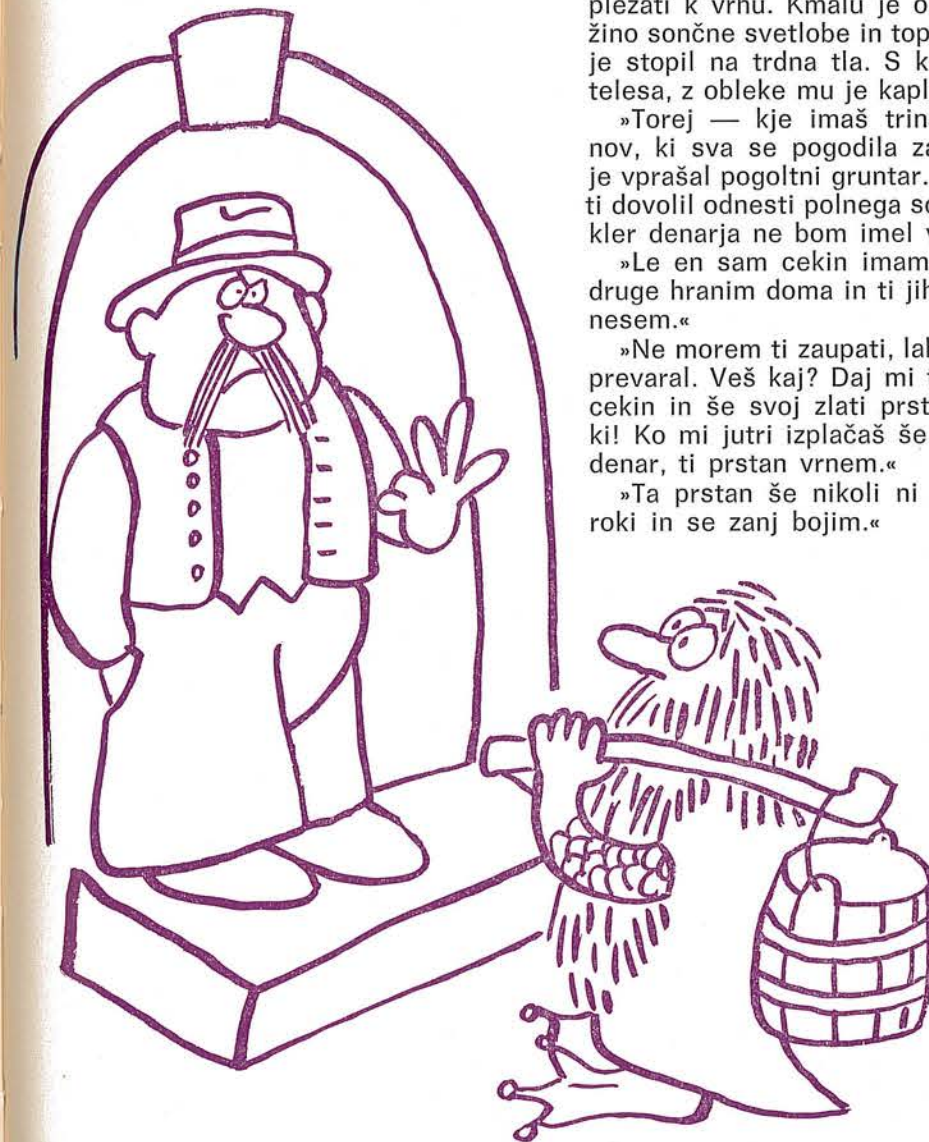
Spet je Skopušnik v vodnjak spuščal vrv, zdaj brez vedra. Povodni mož jo je dosegel in po njej pričel plezati k vrhu. Kmalu je občutil bližino sončne svetlobe in toplote. Spet je stopil na trdna tla. S kosmatega telesa, z obleke mu je kapljala voda.

»Torej — kje imaš trinajst cekinov, ki sva se pogodila zanje?« ga je vprašal pogoltni gruntar. »Ne bom ti dovolil odnesti polnega sodčka, dokler denarja ne bom imel v roki.«

»Le en sam cekin imam pri sebi, druge hranim doma in ti jih jutri prinesem.«

»Ne morem ti zaupati, lahko bi me prevaral. Veš kaj? Daj mi tisti edini cekin in še svoj zlati prstan na roki! Ko mi jutri izplačaš še preostali denar, ti prstan vrnem.«

»Ta prstan še nikoli ni bil v tujih roki in se zanj bojim.«

»Hočem tvoj prstan imeti tačas, da mi plačal ves dolg...«

Gruntar Skopušnik je vzel cekin, nato pa je zgrabil povodnjačka in mu z roke potegnil prstan. Sam si ga ni mogel nataktniti na prst, bil mu je dosti preozek. Vtaknil si ga je v hlačni žep in se zasmel.

»Moj prstan! Joj!« je zastokal možiček, a se je moral vdati. »Jutri navsezgodaj ti prinesem denar. To noč ne bom zatisnil očesa.«

Sodček, napolnjen z vodo, si je obesil čez hrbet. Nič ni bil vesel, ko se je vračal domov k reki. V svojem gradu je odložil sodček z drago plačano vodo. Nekaj dni mu bo zadostovala, če bo varčeval z njo. Potem pa se bo vendar nebo pooblačilo in bo deževje napolnilo struge potokov in rek pa tudi vodnjake. Samo še svoj zlasti prstan mora dobiti nazaj, da bo mogel spet v miru živeti!

V naslednjem jutru se je povodni možiček spet napotil k oderuškem gruntarju Skopušniku. Prinesel mu je še dvanajst zlatih cekinov. Z njim je odkupil svoj zlati prstan in si ga spet nataknil na prst. Nič se ni hotel pogovarjati s pogoltnim kmetom. Še dobro, da je svoj dragoceni prstan dobil od njega nazaj...

Že drugi dan pa — kaj se je zgodilo! Nesrečen dan je bil to! Ko je Skopušnik hotel v vodnjaku zajeti vodo, je vedro ostalo prazno! Tudi v njegovem vodnjaku je zmanjkalo vode! Kako je bilo to mogoče, ko je vendar še dan prej bil poln? Ali je voda odtekla v zemljo in usahnila? Ali je to storil povodni mož, da se mu maščuje? On, ki je vodo prodajal drugim, je zdaj še sam ostal brez nje!

Ves obupan se je gruntar prijemal za glavo in preklinjal. A nič mu ni pomagalo! Moral bo poiskati povodnjaka in ga prositi za pomoč. Saj je

menda prav ta začaral njegov vodnjak. Imel bo torej tudi moč, da ga spet odčara in se vanj vrne dobra voda.

Vzel je s seboj vseh tistih trinajst cekinov. Hodil je daleč sem in tja ob posušeni rečni strugi in njenih smrdljivih mlakah. Na ves glas je klical in prosil povodnega moža:

»Ljubi povodnjak! Glej, usahnil mi je vodnjak! To si mi najbrž ti naredil, da bi me kaznoval. Zato mi tudi samo ti moreš pomagati v tej nesreči. Naj bo vodnjak spet poln čiste vode, kakor je vselej bil! Rad ti vrnem vseh trinajst cekinov, ki si mi jih dal. Tukaj so, vzemi si jih nazaj! Zdaj vem, da nisem prav ravnal, ko sem zahteval od tebe in drugih ljudi. Odpusti mi in mi pomagaj!«

Toda povodnega moža ni bilo nikjer in tudi za njegovim gradom ni bilo sledu. Ves hripav je že bil, ko se je žalosten vračal domov. Sam je imel v kleti še nekaj sodov pijače. Toda kaj bo z živino? Ali mu bo morala poginiti od žeje? Niti jesti ne bo kaj imela, ko pa je suša uničila tudi poljske pridelke.

Naslednji dan so se na nebu zgozstili temni oblaki. Iz njih je pričel padati dež, skraja rahel, a se je kmalu spremenil v naliv, ki tri dni in noči ni prenehal. Opomogla si je izsušena zemlja, ljudje in živali so si oddahnili. Še Skopušnikov vodnjak se je spet napolnil z vodo.

Povodnega moža pa ni bilo nikjer več. Morebiti se je odselil kam daleč, kjer ga nihče ni poznal. Tako je Skopušnik lahko obdržal tistih trinajst njegovih cekinov. Shranil jih je v omari in se jih ni hotel več dotakniti. Počakajo naj tam! Morda se povodnjak še kdaj vrne...

Tako hude suše ni bilo potem nikoli več. Pa tudi povodnjaka nihče nikoli več ni videl.

Slike iz narave

Vojan Tihomir Arhar

CESARSKI PINGVIN ALI IMPERATOR

Antarktika — po površini trikrat večja od Evrope — je najmrzlejša celina našega planeta. Vsa je pokrita z ledom in snegom. Živo srebro v termometru se celo ob morški obali le redkokdaj povzpne nad ledišče, sicer pa vlada strahovit mraz, neredko 60 in še več stopinj pod ničlo. Najhujši so silni snežni viharji, ki zdržema trajajo tudi po več tednov. In v tej pusti deželi živi najbolj prijazen ptič na svetu — cesarski pingvin. Pravijo mu tudi imperator!

Med vsemi pingvini — teh pa je okoli 17 različnih vrst — je cesarski pingvin najimenitnejši. Visok je približno 120 cm, torej toliko, kot merijo fantki in punčke, ko jih starši vpišejo v prvi razred osnovne šole. Je pa seveda nekoliko debelejši in zato tudi težji. Oblečen je vedno nadvse elegantno. V petek in svetek nosi sivo moder frak, spodaj pa nežno belo srajco. Manjkata mu samo še kravata in cilinder. Tako gosposko napravljen je podoben uglednemu dirigentu velikega simfoničnega orkestra.

Pri hoji, pingvini namreč capljajo po dveh, je nekoliko neroden. Zato večkrat pade na kljun. Toda v morju je mojster, da mu ni para. Vesla s kratkimi krili, s katerimi zamahne dvakrat na sekundo, z nogami, kjer ima med prsti plavalno kožico, pa spretno krmari. Nasploh preživi dobršen del svojega življenja v vodi, le gnezdi na kop-

nem. Hrani se z ribami, raznimi mehkužci in raki.

Cesarski pingvini ali imperatorji so zelo družabne živali. Sredi najhujše antarktične zime se jih zbere na neskončnih obalah Antarktike na desettisoče. Nato odcapljajo v svoja vališča, za katera si izberejo zavetrne doline. Tu se pomože in poženijo.

Ko pingvinka poleže jajce, ga odda svojemu soprogu oziroma mu prekobali jajce v posebno valilno gubo v spodnjem delu telesa. Tu se dragoceno jajce, iz katerega se bo izlegel pingvinček, nikoli ne shladi, četudi vlada peklenski mraz.

Zdaj, ko je opravila svojo materinsko dolžnost, gre gospa pingvinova na zasluženi odidih na morje. Lahko je brez skrbi, saj se na svojega moža popolnoma zanese. Gospod pingvin pa v času najhujših snežnih viharjev skrbno vali več kot dva meseca, ne da bi medtem karkoli užil. Zato krepko shujša in močno oslabi.

Ko se mladič izleže, ga skrbno pita s hrano, ki jo ima v ta namen spravljeno v svoji golši. To pa ne traja dolgo, kajti gospa pingvinova je že nazaj. Sveža in spočita prinese tudi ona v golši precej izdatne hrane za puhastega mladička. Zdaj ona prevzame vso skrb za njegovo nego in vzgojo. Gospodu pingvinu pa dovoli, da gre na dopust tudi on. In ko se čez nekaj tednov vrne, zdaj je zopet lepo rejen, krepak in dobre volje, prinese kot darilo svojemu mlademu pingvinčku ali mladi pingvinki okusne zalogaje — seveda zopet v golši.

Šest tednov starega pingvinjega otroka vključijo pingvinji starši v pingvinji otroški vrtec, kjer je že na stotine mladih pingvinčkov in pingvinčk. V vrtcu pazijo nanje odrasli pingvinji varuhi. Kadar gredo skupaj na sprehod po bližnji okolici, capljajo pingvinji otroci lepo v vrsti kar po dva in dva, kakor šolarji, ki jih učiteljica prvič pelje v muzej. Če kakšen preveč živahen in neugnan pingvinček stopi iz vrste, ga odrasli

pingvin s perutnico nežno toda odločno potisne nazaj v vrsto. Red je red!

V pingvinjih vrtcih je zelo veselo, dasi je to neke vrste šola. Pod vodstvom odraslih pingvinov se v njej mladi pingvinčki in pingvinčke dodobra nauče hoje po dveh, v obalnih morskimi vodah pa plavanja, potapljanja in lova na ribe. Tako se usposabljaajo za samostojno življenje. Vendar tudi zabave ne manjka. Na trebuhu ali na hrbtu leže se mladiči po zgledu odraslih zelo radi zadržajo po ledenih strminah in vrešče čofnejo v vodo, kjer se živahno prekopčujejo.

Cesarski pingvini imajo zelo dobro razvit tovariški čut. Kadar je zelo mrzlo, stopijo tesno skupaj in tako kljubujejo najhujemu mrazu in in razbesnelim snežnim viharjem. Pri tem tisti, ki so znotraj gruč, od časa do časa zamenjajo tiste, ki stoje na njenem robu. Če pa nedoraslemu pingvinčku poginejo starši, ga sprejme v oskrbo in varstvo najbližja pingvinja družina. Sirot brez staršev, ki bi bile prepuščene same sebi, pingvini ne poznajo.

Sovražniki pingvinov so morski leopardi, zobati kiti pa tudi nekatere ptice, ki jim žro dragocena jajca. Nevarni so tudi posuroveli mornarji, ki miroljubne pingvine pobijajo brez najmanjšega povoda.

Cesarski pingvini — imperatorji — so dostojanstveno, mirno in zaupljivo dvonožno antarktično ljudstvo. Imajo samo eno napako; strašansko so radovedni. Če se na zaledeneli morski obali izkrca znanstvena ekspedicija, ji pridejo naproti kot nekakšna slavnostna delegacija in obstanejo komaj pol metra pred ljudmi. Pri tem jih z velikim

zanimanjem ogledujejo in mahajo s krili. Vendar kljub tej izredni zaupljivosti pa pingvinov vendarle ni moč udomačiti. Le če ujamejo še mladega pingvinčka, se nas sčasoma tako navadi, da raca za nami kamor gremo. Pomislite, kako smešno: žival, ki vas spremlja po dveh!

Cesarski pingvini so doma v najbolj zdravi deželi na svetu, ki zaradi izredno nizkih temperatur ne pozna ne gnitja, ne trohnobe, ne rje, ne nalezljivih bolezni. Zato pingvini zunaj svoje domovine kmalu zbolijo in žalostno poginejo. Samo včasih se kakšnemu živaljskemu vrtu vendarle posreči, da jih ohranijo nekoliko dlje pri življenju.

Kdor pa hoče videti pingvine takšne, kakršni so v resnici v svojem naravnem okolju, naj nemudoma odpotuje na Antarktiko. Priporočamo polet z letalom, saj terja vožnja z ladjo dolge tedne. Poleg obveznega potnega lista naj seveda nihče ne pozabi vzeti s seboj tople polhovke, debelega volnenega šala in rokavic, velikih škornjev podloženih s krznom in težkega kožuhovina-stega plašča iz medvedjega krzna. Obenem naj napiše tudi pozdravni govor, s katerim bo nagovoril številno pingvinjo delegacijo, ki ga bo kljub strupenemu mrazu prav gotovo prišla čakati na zaledenelo obalo. No, na svidenje, pa srečno vožnjo!

Filatelija

Helena Magajna

Mednarodni filatelčni sejem »Italija 76«

Italijansko poštno ministrstvo se je odločilo, da bo pripravilo sejem »Italia 76« in je v ta namen 29. decembra lani že podpisalo pogodbo za najem prostorov na milanskem sejmišču. Filatelčni sejem bo od 14. do 24. oktobra letos. Razstavo bodo uredili v številnih hodnikih in dvoranah v dolžini 8 kilometrov. Uredili in opremili bodo tudi številne kioske, kjer bodo ljubitelji filatelije lahko nabavili najrazličnejši filatelistični material. Že sedaj vlada veliko zanimanje za ta sejem. V ta namen sta februarja izšli dve znamki in sicer za 100 in 50 lir.

Ob stoletnici združitve Državnega pravo-branilstva je ministrstvo za pošto 30. januarja izdalo priložnostno znamko za 50 lir.

NOVE IZDAJE V JUGOSLAVIJI

Ob priliki 12. zimskih olimpijskih iger od 4. do 15. februarja v Innsbrucku je jugoslo-

vanska poštna uprava na dan otvoritve iger izdala dve znamki. Znamka za 3,20 din prikazuje smučarske skoke, znamka za 8 din pa drsalni par. Jugoslavijo je na olimpijskih igrah zastopalo okrog 30 športnikov, ki so tekmovali v alpskih disciplinah, smučarskih skokih in v hokeju na ledu.

Šport

Ivan Furlanič - Mario Šušteršič *Prvi koraki na smučeh*

Dvanajste zimske olimpijske igre so mimo. Smučarji, skakalci in drsalci so se v Innsbrucku športno pomerili, nekateri so odnesli kolajne in sedaj se je ves hrup že polegel. O rezultatih in dosežkih posameznikov in raznih reprezentanc ni vredno več govoriti, ker ste se o tem že itak seznanili v dnevnem časopisju, ali pa ste gledali televizijske prenose. Zato se raje povrnimo na naš priljubljeni razgovor o snegu in smučanju, saj smučarska sezona še traja in zadnje dni je tu pa tam celo zapadlo nekaj snega.

Pred dvema mesecema sva na tem mestu govorila o pripravah in opremi za smučanje. Imeli ste dovolj časa za premislek. Če še vedno vztrajate, da hočete postati vrhunski smučarji, prosim naprej!

Ne bova vam pravila, katero nogo morate obremeniti in kako se začne, izvolite v smučarski tečaj. Vse ostalo je zgrešeno. Izberite si dobrega učitelja in po možnosti tak tečaj, v katerem se boste dosti smučali. Naj bo teren urejen, steptan in seveda blizu žičnice.

Seveda se vam bo zdelo vse to samo po sebi umljivo. A ni tako. Lahko se vam zgodi, da pridete v tak tečaj, kjer boste dan samo pilili, tako da zvečer ne boste vedeli, kje vam tičijo ramena in kje imate noge! Odmevale vam bodo samo učiteljeve besede: bolj gor, bolj dol, drža naprej in podobno. Najslabše pa bo, ko se bo-

ste vi mučili, učitelj pa bo elegantno švignil mimo vas s tako lahkoto, da boste kar obupali.

Vsega tega ne piševa, da bi vam skalika radost smučanja, temveč zato, da boste lažje premostili prve lekcije.

In sedaj, katera je najboljša metoda? Kot so si ljudje na svetu različni v običajih, prav tako imamo različne smučarske šole z različnimi tehnikami in metodami. Značilnost metod je, da hoče biti ena boljša od druge, cilj pa je v bistvu vedno isti. Postati dober smučar pa ni lahko. Če boste pozorno sledili smučarskemu učitelju, se boste tudi vi kaj kmalu spuščali brez strahu po belih poljanah in vam ne bodo delale preglavic ne noge ne ramena. A ni vse v tem. Treba je mnogo vaje, vaje in spet vaje in po možnosti več tednov na snegu.

Naj vas pri tem spomnimo, da obstaja tudi moderna in hitra metoda, ki se ji pravi G.L.M. (Graduated Length Method — postopna dolžinska metoda). Smuči dobite že na terenu in sicer kar tri pare: en meter, meter in 20 centimetrov in meter in pol dolge. Začne se z najkrajšimi, postopoma pa preidete na najdaljše. Bistvo metode je, da se že od vsega začetka naučite paralelne tehnike, se pravi zavijanja z vzporednimi smučmi. Poleg tega je ta metoda bolj zabavna in dinamična. Sicer pa je kot sva že rekla — cilj vedno isti.

Ni pa rečeno, da hočete prav vsi postati

vrhunski smučarji. Zato meniva, da so za take začetnike, ki jim gre le za zabavo, kratke smuči bolj primerne. Hitreje se boste naučili vsaj tisto malo, kar potrebujete,

da se boste mirne duše spuščali po belih pobočjih.

Sedaj pa pogumno na sneg in pridno se učite!

Zapojmo veselo

Pavel Golia

SRCE IGRAČK

PEŠ IN MAČKA

Glasba Aleksander Vodopivec

Vam znana pravljica je sta- ra, da kužka mucica so- vra- ži, a kužek mucice ne mara. Ne verjemite la- ži, po- glejte naju oba, po- glejte naju oba! Nisva kot bratec in sestrica? Pogledite naju oba, pogledite naju oba! Nisva kot bratec in sestrica? Po- glejte naju oba, po- glejte naju oba! Nisva kot bratec in sestri- ca? Za ve- dno zgine najšsveta, za vedno zgine najšsveta ta gr- da govo- ri- ca!

Šolarji pišejo

KETTEJEVA PROSLAVA NA ŠOLI

19. januarja smo na naši šoli proslavili stoletnico Kettejevega rojstnega dne. Proslava je bila zjutraj v učilnici petega razreda. Na tabli je visela pesnikova slika. Na desni strani slike so bile naše risbe. Narisali smo Kettejevo vas Prem, Ketteja pred vojašnico v Trstu, Ketteja na pomolu in tako dalje. Na levi strani slike je bil zemljevid Slovenije. Narisali smo Notranjsko in vas Prem.

Pri vratih so bile na mizi naše čitanke in čitanke naših staršev. Ko smo jih listali, smo v njih našli Kettejeve pesmi in basni.

Proslavo je začel Štefan, ki je s prijaznimi besedami pozdravil prisotne. Katja je potem razložila, kje leži vas Prem. Marko, učenec 4. razreda, je podal pesnikov življenjepis. Giorgina pa je razlagala, kaj pomenijo slike na tabli.

Nastopili so tudi učenci 2. razreda, ki so lepo recitali Kettejevo pesem. Otroci tretjega razreda so povedali dve basni. Otroci 4. razreda so zrecitali dve Kettejevi pesmi, dečki in deklice petega razreda pa so uprizorili nekaj Kettejevih basni.

Na koncu smo vsi skupaj zapeli dvoglasno deset narodnih pesmi. Seveda, pomagali so nam tudi otroci prvega razreda, na harmoniko pa sta spremljala naše petje Štefan in Aleksander.

Na proslavo smo povabili starše in prijatelje. Udeležili so se v velikem številu. Prišla sta tudi gospod Magajna, ki nas je slikah, in gospod Tavčar, ki je o nas napisal članek. Oba delata pri Primorskem dnevniku.

Martina, Katja, Giorgina, Edi, Marko, Štefan, Aljoša, Tatjana, Igor, Aleksander B., Aleksander S., Katja, Barbara, Erika, učenci 5. razreda
ROJAN

MOJ DED

Moj ded se je rodil na Kolonkovcu 1896. leta. Imeli so veliko kmetijo. Ko je bil še otrok, je hodil v slovensko šolo v Škedenj. Po končani šoli je delal doma na kmetiji. Ko je imel 18 let, je šel k vojakom in se boril za Avstrijo proti Italiji. V vojski je bil štiri leta in sicer v Dolomitih. Mojemu očetu je večkrat pripovedoval o vojni in trpljenju, ki ga je preстал. Proti koncu vojne

je prišel v italijansko ujetništvo. V vojski se je naučil nemško. Ko se je vrnil domov, je nadaljeval delo na kmetiji.

Valter Ciacchi
3. r. SV. ANA

MOJA MAČKA

Moja mačka je tigrasta. Lovi ptiče, žuželke in miši, Rada priteče v hišo. V stanovanju kaj pojé, nato leže v kot in prede. Tudi posteljo mi brž pogreje. Na divanu dela družbo bratu. Vesela je, če jo božam. Če se kaj zaguga, se prične igrati. Pri tem tudi praska. Samička je, zato bo lahko skotila mlade mačice. Imela je brata in sestro. Če jo pokličem, priteče, ker ve, da jo bom vzela v naročje in zazibala. Najraje jo imam jaz.

Danijela Vodopivec
5. r. REPENTABOR

KOLIKO JE URA?

Nekoč sem pri branju pogledal na uro. Prav tedaj me je David vprašal, koliko je ura. Manjkalo je pet minut do desetih in to sem Davidu tudi povedal. Učiteljica je opazila, da sem nekaj šušljal Davidu in me je vprašala, kaj sem sošolcu povedal, namesto da bi sledil pouku. Malo sem pomolčal, potem pa sem povedal, da sem Davidu rekel, koliko je ura. Učiteljica je povedala, da v razredu sploh ne rabimo ure in da jo bomo morali pustiti doma, če se bomo še z njo igrali. Potem nas je vprašala, če se še spomnimo basni o oslovu uri. Nekateri sošolci so se takoj spomnili. Obnovili smo jo in se pri tem nasmejali.

Obljubil sem, da ne bom več gledal na uro brez potrebe.

Peter Micheli
5. r. PROSEK

MOJA NAJLJUBŠA IGRAČA

Moja najljubša igrača je policijski avtomobil. Dobil sem ga za Miklavža. Poganja ga baterija. Ko se pelje, trobi sirena in se prižiga lučka na strehi. Ima vgrajeno tudi tako pripravo, da ne pade nikoli z mize. Res mi je všeč ta igrača.

Pavel Debelis
3 r. SV. ANA

SNEG

Sneg je zapadel in jaz sem zelo vesel, čeprav je ponekod tudi dosti ledu. Zbrali smo se sošolci in se šli sankat. Naredili smo tudi vlak s sankami in bilo je zelo le-

po, čeprav smo večkrat padli, enkrat smo se celo zaleteli v robidovje. Pozno popoldne so šli Sandi, Marko, Peter in David domov, mi na smo se še naprej sankali. Proti večeru sem moral tudi z domov. Na cesti se mi je spodrsnilo na ledu in padel sem, kakor sem bil dolg in širok. Kljub temu je bilo zelo lepo in upam, da bo še snežilo, ali vsaj da bo ta sneg še dolgo trajal.

Andrej Blason
5. r. PROSEK

MIŠJE GNEZDO

Z očetom sem šel v breg in mu pomagal postavljati nov zid. Ko sva podirala star zid, se je nenadoma iz neke luknje pokazala poljska miš in zbežala. Kmalu zatem je iz luknje prišla še druga poljska miš in se skrila v travo. Zazdelo se nama je, da mora v zidu biti mišje gnezdo. In res, potegnili sva kamen in pod njim zagledala gnezdo, v katerem je bilo stlačeno suho listje, slama, vejice in blato. Gnezdo je imelo kar dva vhoda, skozi zid in v majhen rov v zemlji.

Miški sta gotovo spali in sva ju zmotili pri zimskem spanju. Blizu gnezda sem odkril tudi mravljišče in zagledal sem tudi polža, ki je imel svojo hišico zaprto s tanko belo kožico.

Martin Starc
5. r. PROSEK

GORIŠKI GRAD

Naša hiša stoji na pobočju griča v Gorici, na katerem stoji grajska utrdba. Z našega vrta lepo vidim grad s sivim zidovjem, nemo pričo starodavnih dni. Grad so postavili pred 876 leti in v njem so bili grofje, ki so gospodarili nad kmeti - tlačani. Nekoč so se tlačani uprli grofom. Bil je velik kmečki punt. Tedaj je gospoda ujela veliko kmetov - tlačanov, pozaprli v grajske ječe in jih mučili. Mnogo kmetov so usmrtili.

Ob gradu stoji cerkva sv. Duha. V prvi svetovni vojni je bil grad porušen, potem pa so ga obnovili in ga preuredili v muzej. Nekoč sem si ogledal muzej in šel sem tudi v grajske ječe. Tam sem videl tudi top, vodnjak, ognjišče, kamnite krogle in razne dvorane.

Meni je goriški grad všeč. Zdi se mi, da kot vojak pazi na mesto.

Luka Onesti
Ul. RANDACCIO - GORICA

NA POHODU

Lani sem se z očkom udeležila pohoda na 14. slovenskih športnih igrah. Hodila sva po raznih krajih okrog Nabrežine. Bilo je precej mrzlo vreme, a vseeno je bilo zelo lepo. Očka se je bal zame, ker je mislil, da ne bom vzdržala vseh deset kilometrov poti. Jaz pa sem vztrajala in prav čvrsto hodila

do konca. Za nagrado sva dobila jaz salamo, očka pa knjigo. Pohod mi je ostal v lepem spominu.

Tamara Škabar
2. r. REPENTABOR

MOJA SESTRA

Moja sestra se imenuje Vilma. Ima devet let. Obiskuje četrti razred. Počesana je na dve kiti. Včasih jo potegnem za kito. Vsako jutro greva skupaj v šolo. Ko prideva iz šole, spiševa domače naloge. Če je lepo vreme greva brcat žogo na travnik za hišo. Če dežuje se igrava doma z njeno punčko, ki se imenuje Mikela. Zamenjujemo ji plaščke in punčka se joče. S sestro se večkrat skregava, a sva čez pet minut spet prijatelja. Zelo sem vesel, ker imam sestro. Včasih si mislim, kako bi bilo vse prazno, če ne bi imel Vilme.

David Purič
2. r. REPENTABOR

KAJ SEM DOŽIVEL NA POTI V ŠOLO

Vsako jutro ob osmih se začemja moja pot v šolo. S torbo na rami se napotim proti vaškemu trgu, kjer čakam na šolski avtobus. Ta pot je zelo kratka in prav nič zanimiva, zato si moram zanimivosti sam poiškati. Mimogrede pogledam na sosedovo dvorišče, če so ljudje že vstali. Ustavim se tudi v trgovini in si kupim malico. S sošolci malo poklepetamo o najnovejših novicah. Ko pripelje avtobus, vstopimo in med kričanjem in porivanjem zasedemo svoja mesta. Na poti v šolo srečujemo delavce, ki hite na delo in tiste, ki že delajo.

Robert Čuk
5. r. REPENTABOR

MOJ BRAT

Imam brata, ki se imenuje Mauro. Ima petnajst let. Prihodnje leto bo šel delat za električarja. Kakšenkrat mi pomaga delati nalogo.

Nidja Orsini
3. r. SV. ANA

MOJE POPOLDNE

Vsi dobro vedo, ko pridem iz šole. Veselo požvižgujem, nisem pa tako vesel, kadar v šoli dobim cvek. Kmalu sedem za mizo in se lotim kosila. Ko prideta očka in mama se izmažem po metodi številka 1 v »Priročniku mladih svizcev« in rečem: »Mama, znaš, dobil sem deset desetic in en cvetk!« Ali tako, ali drugače, se vse tako izteče, da se smejem.

Moji popoldnevi so vedno lepi, s cvetkom ali z desetico. Če je sobota in ni nalog, ni klavirja, ni kotalkanja, likovne vzgoje, ali telovadbe, se zelo rad igram z iztepačem. Iz naše dnevne sobe vsi slišijo vpitje in kri-

čanje: »Rat-tat-tat! Tanki naprej! Ogenj!« ali pa: »Jaz sem čarovnica — betega, ha, ha, ha!« in še: »Ena-dva, ena-dva, na levo okrog!« Iztepač je moja najljubša igrača.

Ob petih odpremo televizijo. Mama pravi, da sem zaljubljen v televizijo in da jo bo vrgla iz petega nadstropja. Meni pa se to ne zdi res. Želim, da je ne bi vrgla!

Sandi Slama
4. r. ROJAN

PEVSKI NASTOP V SLOVENIJI

Letos smo prvič nastopili v Sloveniji. Že decembra smo se začeli učiti devet novih pesmi. Gospodična nam je povedala, da bo mo 11. januarja šli na izlet v Slovenijo in sicer v Kamnik in Mengeš. Tistega dne smo se zbrali na boljunškem trgu in ob 11. uri odpotovali z avtobusom. Na Ključu smo počakali gospoda ravnatelja in se potem odpeljali do meje, kjer je miličnik pregledal potne liste.

Na jugoslovanski strani meje smo spet čakali gospoda ravnatelja in se odpeljali šele po njegovem prihodu. Med potjo ni bilo lepo vreme, gospodična pa nam je pripovedovala mnogo lepih stvari. Prispeli smo v Mengeš, kjer so nas pogostili s čajem in piškoti. Potem smo šli v cerkev, kjer smo zapeli vrsto božičnih pesmi. Gospod in naša učiteljica sta nas zelo pohvalila. Po nastopu smo šli zopet v župnijišče malicat. Popoldne ob petih smo se odpeljali v Kamnik. Ker je bilo še malo časa sva z mamo šli do gradu, kjer sva si ogledali razvaline. Potem smo vsi skupaj šli v cerkev, kjer smo spet peli in ljudje so nam ploskali.

S starši smo šli na zakusko, kjer smo jedli klobase in pili čaj ali vino. Zvečer smo se vračali domov. V avtobusu smo mi otroci peli, starši pa so se z nami zabavali. Domov smo prispeli pozno vsi zadovoljni, vendar zaspani in utrujeni.

Nadja Žerjal
5. r. BOLJUNEC

MOJ BRATEC

Moj brat se imenuje Peter. Star je dve leti in pol. Vsi ga imamo zelo radi. Čeprav je majhen, veliko govori. Kadar pišem naloge, rad vzame moje knjige in jih gleda.

Marko Škabar
2. r. REPENTABOR

MOJ PROSTI ČAS

Jaz sem skoraj vedno prost, le ob sreдах, četrtkih in petkih ne. Kadar sem prost, navadno strižem sličice, se igram in čitam. Potem se vržem na posteljo in pregledujem časopise. Ko se naveličam, stopim k oknu in pogledam na cesto, če vidim kakšnega prijatelja. Skoraj vedno ni nikogar, ker imajo vsi dosti dela in pišejo naloge. Zato se

tudi sam lotim učenja in ponavljanja. Potem grem gledat televizijo. Ko nehajo otroške oddaje, se začnem igrati z vlakcem.

Vse to delam, kadar sem prost. Raje pa bi hodil z očetom v Gorico. Tam bi se vozil s kolesom. To pa bom delal v počitnicah.

David Faganel
4. r. ROJAN

NAJLJUBŠA IGRAČA

Moja najljubša igrača je nogometna igra, ki jo igram na mizi na zelenem polju. Igra sestoji iz dveh ekip po enajst igralcev. Igralce premikam s prsti. Ti imajo spredaj žogo, ki jo skušajo vreči v nasprotna vrata. Tisti, ki zabije več golov, je dobil igro.

Aleksander Centazzo
3. r. SV. ANA

ČLOVEK IN ŽIVALI POZIMI

Pozimi je človeku lepo in hudo, odvisno od tega, če je v toplem ali na mrazu. Človek je pozimi ves zavrit. Potrebuje toplo oblačilo, šal, tople škornje, volnene majice in rokavice. Moj očka je žalosten, ker ni prave zime. Danes zjutraj je bila namreč megla. Jaz pa pričakujem sneg.

Igorja danes ni bilo v šolo, ker je najbrž bolan. Če je človek pozimi premalo oblečen se prehladi, dobi vročino in lahko tudi nhljučnico.

Živali pozimi večinoma spijo. Edino lisica in zajec sta zunaj. Druge živali, ki so jeseni pobirale hrano, pa se stiskajo v brlogih. Ptičem ne pride mraz skozi perje. Varuje jih tudi podkožna mast. V našem hlevu je 14 krav in notri je zelo toplo, kravam pa je še bolj toplo kot nam. Polh pozimi spi, tudi nekateri drugi kužuharji spijo ali dremajo v brlogih. Nekateri ptiči so veseli, drugi spet ne. Rad imam ptice selivke, zato tudi skrbim zanje. Na vrtu imam krmilnico in tja natrosim pšenico in koruzo. Stečem v kuhinjo in ko se segrejem, stojim pri oknu in gledam ptičice, kako zobajo. Srne so tudi lačne, zato jim lovci postavijo krmilnice s senom.

Zadnje dni hodim vsak dan v gozd pogledat, če so se že iz zemlje pokazale spomladne cvetice. A močno si želim, da bi zapadel sneg in da bi v Števerjanu močno snežilo. Očka namreč nima časa, da bi me peljal daleč na sneg.

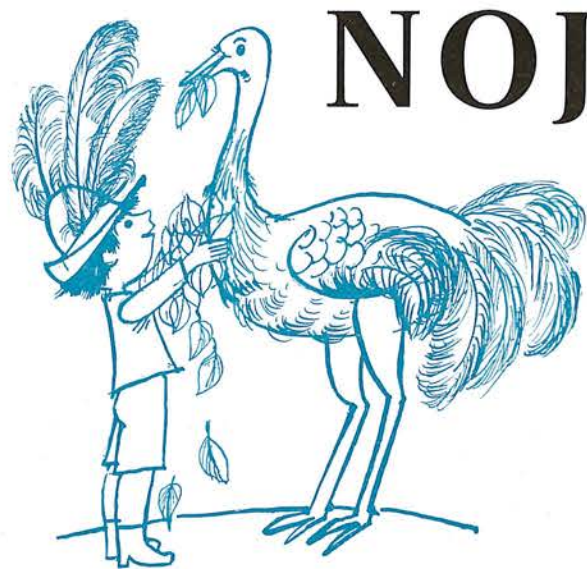
Matjaž Terčič
3. r. ŠTEVERJAN

V NEDELJO

V nedeljo zjutraj sta prišla na obisk teta in stric iz Gorice. Z njima je prišla tudi sestrična. Obiska smo bili zelo veseli. Po kosilu smo bili vsi skupaj doma in igrali karte. Dvakrat sem zmagal. Popoldne sem vprašal mamo, če me pusti v kino. Tata in

Stana Vinšek

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

NOJ

Noj, noj, noj
nič ne stoj
v afriški puščavi;
kot športas
kar pri nas
kmalu se pojavi!

Krepko v zrak
v dolg korak
mečeš močne noge,
kar brez hlač
si tekač
na najdaljše proge.

Rad nabral
in ti dal
listje bom z drevesa,
ti pa daj
meni vsaj
iz repa tri peresa.

stric nista bila za to, zato smo šli v Križ, kjer smo obiskali drugo teto. Tam sem se s sestrično in Andrejem igral, potem pa smo vsi sedli pred televizor in gledali film o Tarzanu. Po večerji sva s stricem igrala damo. Stric je dober igralec, zato se mi zdi čudno, da je proti meni izgubil. Najbrž me je hotel osrečiti.

Ervin Košuta
5. r. PROSEK

SESTRA

SESTRA

Imam sestro, ki se imenuje Ana. Ima šest let in hodi v prvi razred. Vsako jutro se odpeljeva v šolo s šolskim avtobusom. Je bolj ubogljiva kot jaz, a se rada cmeri za vsak prazen nič. Večkrat se skupaj igrava, riševa in pojeva. Imam jo rad, čeprav se večkrat skregava.

Rudi Primosi
3. r. SV. ANA

SNEG
Brat me je zbudil in povedal, da sneži. Jaz mu nisem hotel verjeti. Rekel mi je, naj grem pogledat, in res, skočil sem k oknu in zagledal sneg. Bil sem srečen. Hitro sem se oblekel, stekel na dvorišče in se začel sankati. Pa me je oče poklical in moral sem v hišo, kmalu zatem v šolo.

Na dvorišču pred šolo sem srečal Massima in Karka in začeli smo se kepati. Nismo opazili, kdaj je prišla učiteljica, šele Štefan nas je opozoril in moral smo v razred.

Po pouku sem takoj tekel domov, hitro pojedel kosilo, spisal nalogo in potem stekel s sankami na cesto. Sankal sem se do večera.

Korado Čuk
5. r. PROSEK

MUCIKE

Ko sem predvčerajšnjim prišla domov iz šole, je naša muca Miki nenavadno mijavkala. Mama mi je povedala, da bo v kratkem skotila. Bila sem vesela, a se mi je muca vseeno zasmilila. Mama je Miki zaprla v klet, a jo je ded izpustil in prišla je spet v hišo. Legla je v naslonjač in opazila sem, da je vzdigovala zadnjo tace. Poklicala sem mamo, a prišla je prepozno in jo ni mogla več nesti v klet, ker je Miki že skotila mačico, druga pa je kukala iz nje.

Prav tedaj me je poklicala prijateljica Sabina in me povabila na igranje. Počakala sva, da je muca skotila še drugo mucko in potem šli, ker sem mislila, da ne bo drugih mladičev. Ko sem se vrnila, sem se

razveselila, ker je Miki skotila še dve mucki.

Sedaj bom imela veliko dela, da bom pokazala znanca, ki bi sprejeli mladiče, saj jih mi ne bomo mogli obdržati.

Andrejina Menegatti
5. r. PROSEK

DANES

Zbudila sem se zgodaj in v polsnu slišala mamo, ki je očetu povedala, da zunaj sneži. Nisem hotela verjeti, zato sem zatisnila oči in spet zaspala. Prišla me je buditi teta in povedala, da je zunaj vse belo. Še vedno nisem hotela verjeti, vseeno pa sem pokukala skozi okno in sem se močno razveselila.

Pot v šolo je bila zelo prijetna. Vsi smo se veselili snega, a morali smo se učiti. V odmoru smo že hoteli na sneg, ko je vstopila v razred Sonkina mama in prinesla torto ter polno torbo oranžad. Vsak je dobil košček torte in kozarec oranžade in nazdravili smo Sonki ter ji zapeli. Košček torte so dobili tudi učitelji. Bilo je tako lepo, da smo pozabili na sneg.

Tamara Danieli
5. r. PROSEK

OBISK V PEKARNI

V šoli smo se učili o kruhu, žitu in kvasu, zato smo si želeli ogledati pekarno. Nekoč nas je učiteljica peljala v Dolino. V pekarni smo videli veliko električno peč, gospa Marija pa nam je pokazala stroje, s katerimi mesijo testo in stroj za rezanje testa in oblikovanje kruhkov. Videli smo tudi dolgo lopato, s katero peki pobirajo kruh iz peči.

Vse je bilo zelo zanimivo. Vse smo si ogledali in skrbno zapisali, da ne bi pozabili.

Emanuela Grdina,
Vilma Senica
4. r. RICMANJE

MERJENJE

Učiteljica nam je dala nalogo, da moramo doma izmeriti stanovanje. Doma sem prosil očeta, naj mi posodi meter in lotil sem se geometrijske naloge. Najprej sem izmeril očetovo sobo. Soba je pravokotna in sem zato najprej meril daljšo stranico. Pri merjenju sem porinil glavo pod omaro, da jo skoraj nisem mogel več potegniti ven. Ko sem se rešil, sem se ves potolkel. Pri merjenju stranišča je šlo laže, ker sta dve stranici skoraj prosti. Moral bi potem izmeriti še druge sobe, pa jih nisem, ker si mi ni dalo več plaziti pod omare.

V šoli me je učiteljica vprašala, zakaj nisem izmeril vseh sob in razložil sem ji zakaj. Vsi so se mi smejali, da sem bil prav jezen. Nato mi je učiteljica pokazala, kako

bi lahko meril, ne da bi se plazil pod omaro. Drugič bom naredil tako!

Marko Danieli
5. r. PROSEK

VČERAJ POPOLDNE

Napisala sem nalogo in potem takoj sedla pred televizor. Vmes sem večkrat skočila iz dnevne sobe v kuhinjo in iz omare jemala bonbone. To se je ponavljalo, dokler me ni mama zalotila in mi dala brco. Ravno tedaj je prišla sestra in se mi začela smejati. Od same jeze sem ji podstavila nogo, da je štrbunknila. Potem sem se naglo zaprla v svojo sobico in se začela igrati. Zvečer je prišel oče in tedaj sem potihno prišla v dnevno sobo, in začela dražiti brata. Končno nas je mama poklicala k večerji.

Po večerji mi je mama ukazala, naj pospravim v sobici igrače. Odkimala sem in negibno obsedela. Mama je ponovila svoj ukaz, jaz pa sem jo vprašala zakaj ne pospravi Erik, ker je on vse razvrge. Mama je povedala, da Erika boli zob, zato sem morala, čeprav z nejevoljo pospraviti.

Šla sem potem spat. V postelji sem razmišljala, da so z menoj vsi hudobni. Potem pa sem ugotovila, da niti sama nisem bila bogsigavedi kako prijazna z nobenim. Spoznala sem, da sem včasih res precej sitna.

Ingrid Zorn
5. r. PROSEK

MOJE KLOPI

V prvih dneh šole sem sedel v prvi klopi sam. Nekoč pa mi je učiteljica rekla, naj grem sedet k Ervinu. Vesel sem pobral vse svoje stvari in se preselil. Potem smo premestili klopi in pri meni je sedel Massimo. Sedaj pa je moj sosed Peter. Pri Petru mi je zelo všeč, ker je prijazen in mi vedno kaj posodi. Že od začetka šolskega leta sem želel sedeti v klopi s Petrom. Tudi izven šole sem rad z njim.

Aleksej Pertot
5. r. PROSEK

V RAZREDU

V razredu nas je enajst dečkov in nekateri smo precej nagajivi. Med temi sem tudi jaz. Večkrat me je učiteljica premestila v razne klopi, ker sem bil nemiren. Tudi predvčerajšnjim se je zgodilo tako.

Morali bi imeti risanje, učiteljica pa je odločila, da bomo peli. Prišel sem godrnjati. Učiteljica me je opozorila, a ni pomagalo. Ker sem še nagajal, me je učiteljica premestila v klop med deklice. Bil sem zelo jezen. Najraje ne bi več pel, a učiteljica mi je obljubila, da bom spet lahko menjal prostor, če bom nekaj dni miren. Potolžil

Žaga motorka

Žolna - smrečjih host zdravnica -
v svoj zazre se tenkočutni radar,
detlu pravi: »Čuj, motorko, ptica!
To najbolj nevaren je lubadar!«

sem se in pomiril, ker vem, da učiteljica drži besedo. Jaz pa besede ne znam držati dolgo. Večkrat obljubim z najboljšim namenom, a potem...

Upam, da se bom poboljšal.

Dejan Danieli
5. r. PROSEK

MOJA SESTRA

Moja sestra se imenuje Barbara. Ima rumene lase in plave oči. Vedno se igra in klepeta. Rada govori, ko pišem nalogo. Ima me rada. Ko jo jezim, se joče. Naučila sem jo pisati in brati. Ima piščalko in rada piška. Večkrat me jezi. Vzame mojo torbo in pravi, da gre v šolo. Včeraj je hotela, da se igram z njo. Nisem imela časa, pa se je jezila. Rada se tudi podi po vrtu. Ima štiri leta in pol. Vesela sem, ker imam sestro. O njej sem napisala tudi pesem:

Moja sestra se igra,
vedno klepeta,
zlate lase ima,
nosek rdeč,
smešna, smešna je zares!

Marica Zlobec
3 r. SV. ANA

MOJ PROSTI ČAS

Imam dosti prostega časa, le v sredah ne, ker hodim k likovni vzgoji. Kadar sem prost se igram ali čitam. Rad bi videl, da bi prihajal sošolec Bruno vsak dan k meni, ali

jaz k njemu. Kadar pride, se igrava z vojački. Kadar odhaja domov sem žalosten, ker nimam več družbe. Imam sicer sestro, a se z njo ne igram, ker ona vedno pleše. Vprašal sem zato starše, če bi lahko hodil v bazen in igral harmoniko. Mama in oče sta privolila pod pogojem, da se bom učil. Mislim, da se potem ne bom več dolgočasil

Dario Zaccaria
4. r. ROJAN

NEKOČ JE MIMO RICMANJ VOZIL VLAK...

Ko še ni bilo avtomobilov, avtobusov in tovornjakov, so tovore prevažali z vozovi. Vpreženi voli ali konji so vozove vlekli počasi, zato so tovore dolgo časa prevažali, predno so prispeli na cilj. Danes ni več tako. Blago prevažamo z vlaki in tovornjaki.

Vlak je zelo važno prevozno sredstvo. Tako je tudi pri nas v prejšnjem stoletju avstrijski cesar dal zgraditi železniško progo, ki je povezovala Trst s Puljem. Progo so speljali nad našo vasjo, kjer so zgradili tudi majhno postajo. Od takrat so se vaščani vozili v mesto z vlakom. Vlak je bil za tiste čase zelo drag, zato si marsikdo ni mogel privoščiti vožnje z vlakom in je moral pešočiti na delo v Trst.

Moja mama je bila mlekarica. Tudi ona se je vozila z vlakom v Trst. Povedala mi je, kako so se med vožnjo tudi zabavali. V dru-

gi svetovni vojni so partizani minirali železniški most pri Dragi. Po vojni so progo obnovili, a vlak je vozil do leta 1959. Nekaj let potem so odstranili tudi tračnice. Tako sta nad vasjo ostala samo most in predor brez tračnic. Poslopje postaje je nekdo odkupil in si uredil stanovanjsko hišo.

Marko Hrvatič
4. r. RICMANJE

ŽGANJEKUHA V DOLINI

V Dolini smo si ogledali žganjekuho. Gospodar nam je rade volje pokazal kotel, v katerem so se kuhale tropine. Kotel je pokrival velik pokrov. Zraven kotla je bila večja posoda polna hladne vode. Od vrha pokrova se je spuščala cev v posobo. Gospodar nam je pojasnil, da se iz vrelih tropin dvigujejo alkoholni hlapi. Ti gredo po cevi skozi posodo z vodo. Mrzla voda hlape ohlaja in se zato spreminjajo v kapljice žganja. Kapljice se nazadnje stekajo v lonec. Videli smo tudi, kako je gospodar s posebno napravo izmeril, koliko stopinj ima žganje. Tisto žganje je imelo 40 stopinj.

Gabrijel Purger,
Robert Grison
4. r. RICMANJE

GORELI SO REZERVOARJI

Stanujem v dedkovi hiši blizu naftnih rezervuarjev pri Dolini. Ko so napravili atentat, so rezervuarji eksplodirali. Slišali smo eksplozijo in mislili, da je počila bomba. Dedek je šel pogledat, a ni nič videl, ker je bila noč. Šele zjutraj smo ugotovili, da gorijo rezervuarji. Kasneje smo na televiziji gledali, kako gasilci gasijo požar. Nekaj

DVA REBUSA
Rešitev: Žaba, Lipa

ljudi je bilo tudi ranjenih in opečenih, ker so se preveč približali.

Naslednje dni smo morali vsi zapustiti domove, ker je grozila nevarnost zadušitve zaradi strupenih plinov v ozračju. Mi smo hodili spat v Trst. Čez nekaj dni pa smo se spet vrnil domov, ker je nevarnost minila.

Aleksander Albertini
4. r. RICMANJE

PEVSKI NASTOP V TRSTU

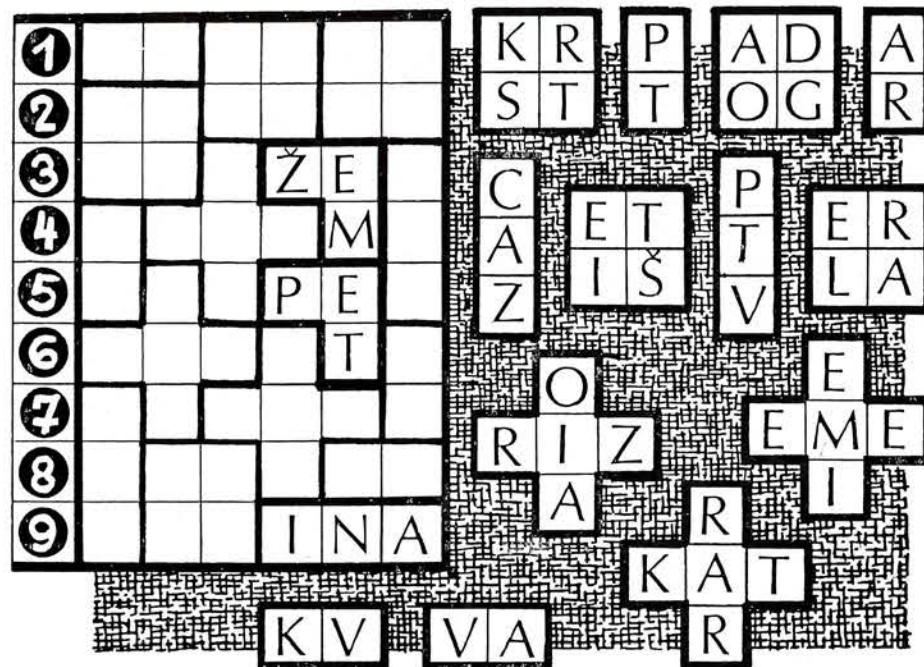
Letos smo tudi mi nastopili na koncertu božičnih pesmi v cerkvi sv. Antona. V šoli smo se vestno pripravljali za nastop. Nestrpno sem pričakovala ta dan. In končno je prišel.

Odpeljali smo se v Trst k cerkvi sv. Antona in šli v zakristijo. Tam je že bil pevski zbor odraslih. V zakristiji smo se lepo postavili in šli nato v vrsti pred oltar. Tam smo imeli vaje z orkestrom iz Bazovice. Šli smo nato spet v zakristijo, dokler niso prišli ljudje v cerkev in potem smo se z zborom odraslih postavili pred oltar. Zapeli smo deset pesmi. Dve smo zapeli skupno. Imeli smo velik uspeh. Vmes je bil blagoslov in nato pridiga. Ljudje so nas z veseljem poslušali. Jaz sem kar uživala.

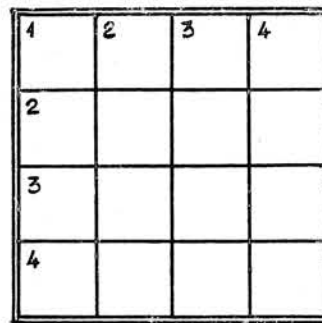
Magda Švara
5. r. BOLJUNEC

Za listre glave

RAZREZANKA

Like z vpisanimi črkami sestavi v pravokotnik, tako da boš dobil v vodoravnih vrstah devet geometrijskih pojmov. Trije liki so že vrisani na pravih mestih.

MAGIČNI LIK

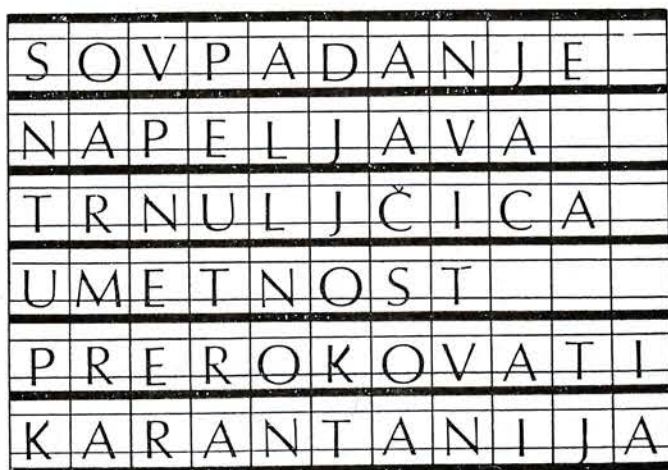
Vodoravno in navpično: 1. najbolj priljubljena igrača, 2. ime velikega slovenskega pesnika Župančiča, 3. visoka vzpetina, 4. drugo ime za Vietnam.

Urednikova pošta

V prejšnji številki na strani 109 je bil objavljen razpis natečaja za dva osnutka platnic. Ste že premislili, kaj boste narisali? Pomnite, da imate še samo nekaj več kot mesec dni časa, zato se morate takoj lotiti dela, če tega še niste storili. Hitro barvice v roke, da ne boste zamudili roka! Čakajo vas lepe knjižne nagrade. In poleg tega bo vaš osnutek prihodnje leto krasil platnici vaše priljubljene revije GALEB.

Še vedno dobivam pisma brez navedbe razreda in šole, kljub številnim opozorilom. Ponavljam, da morate prispevke za rubriko »Šolarji pišejo« in seveda tudi rešitve ugank podpisati z imenom in priimkom in navesti razred in šolo, ki jo obiskujete, sicer nimate možnosti dobiti nagrad, ker taka vaša pisemca romajo naravnost v koš. Torej, ne pozabite! Vsakokrat morate napisati vaše ime, priimek, razred in šolo. UREDNIK

PREMIKALNICA

Besede premikaj vodoravno tako, da boš v treh navpičnih vrstah dobil imena treh planetov našega osončja.

REŠITEV UGANK IZ 4. ŠTEVILKE

KRIŽANKA »SNEŽENA MOŽA« — **Vodoravno:** 1. tja, 5. flavta, 7. AA, 8. trn, 9. SK, 11. moda, 12. prost, 15. bacil, 16. listki, 17. sneženi mož, 20. los, 21. terasa, 22. Italija, 24. Oka, 25. plamen, 26. ličkanje, 27. Apač. **Navpično:** 1. tla, 2. ja, 3. avtocesta, 4. kanali, 5. FAP, 6. Trdina, 9. SRS, 10. kotlina, 11. maža, 12. pižama, 13. SKOJ, 14. tisa, 15. berač, 16. LOTA, 17. stol, 18. neki, 19. Mile, 23. lep, 25. PJ.

MAGIČNI KVADRAT — **Vodoravno in navpično:** 1. kolo, 2. oder, 3. Lena, 4. orač.

TRIKOTNIK — 1. brana, 2. rana, 3. Ana, 4. na, 5. a.

Rešitve ugank pošljite čimprej na Uredništvo GALEBA: Lojze Abram, Ul. G. Amendola 12 - 34134 Trst.

REŠITVE SO POSLALI: Dorotea Križmančič, Elizabeta Spetič, Nadja Sedmach, Marko Bandelli, Marko Pertot, Nevenko Pertot, Pavel Sedmach, Elvino Martinis, 2., 3. in 4. r. NABREŽINA. Marvida Čuk, Tatjana Čač, Janka Škamperle, 1., 4. in 5. r. IVAN. Drago Purič, 5. r. REPENTABOR. Damijana Cescutti, GORICA. Danilo Tommasi, 5. r. SOVODNJE OB SOČI. Alan Oberdan, Borut Pahor, 2. in 4. r. DONADONI. Mirela Švara, Marina Frandolič, Pavla Štolfa, Katja Legiša, 4. in 5. r. ŠTIVAN. Suzana Briščak, 5. r. ŠEMPOLAJ. Dimitrij Waltritsch, Janko Pintar, Manuela Komic, Sonja Lutman, 4. in 5. r. UL. RANDACCIO - GORICA. Niki Filipovič, 5. r. OPČINE. Andrej Carli, 2. r. TREBČE. Alenka Dobrila, 5. r. SV. JAKOB. Mirjam Calzi, 5. r. SV. ANA. Marta Cerkvenik, 5. r. ŠKEDENJ. Elio Iori, 3. r. MAVHINJE. Igor Guštinčič, 4. r. KRIŽ. Neva Klanjšček, Vida Gravner, Sonja Bensa, Beno Vižintin, 5. r. PEVMA. Tatjana Legiša, Ivan Rebula, Elizabeta Jazbec, Sonja Verč, Aleksander Škerk, Veronika Logar, 5. r. DEVIN. Klara Kozina, Vilma Kocjančič, Robert Tedesco, Damjan Locatelli, 5. r. DOLINA. Darja Ražem, 5. r. PESEK. Jordan Družina, Damjan Marsetič, Milena Žerjal, Mara Petaros, Vilma Pečar, Sabina Salvi, 2., 3. in 5. r. BORŠT.

NAGRADE DOBIJO: Pavla Štolfa, 4. r. ŠTIVAN. Janko Pintar, 4. r. UL. RANDACCIO - GORICA. Vilma Kocjančič, 5. r. DOLINA. Darja Ražem, 5. r. PESEK. Mirjam Calzi, 5. r. SV. ANA.